Беш йилликни муддатидан илгари бажарамиз

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

21-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 8 (4978).

11 ЯНВАРЬ ЖУМА

1974 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

САБЗАВОТ МЎЛ БЎЛАДИ

ҚИБРАИ, 9 январь. (ЎзТАГ). Оржоникидзе районидаги колхоз ва совхозларда КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига мурожаатини муҳокама қилишга бағишланган митинг ва йиғилишлар ўтказилмоқда. «Қизил Ўзбекистон» колхозида бўлиб ўтган митингда колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Меҳриниса Убайдуллаева нутқ сўзлаб бундай деди:

— КПСС Марказий Комитети деҳқонларни беш йилликнинг тўртинчи йилини меҳнатда янги муваффақиятлар билан нишонлашга даъват этмоқда. Партия Марказий Комитети ана шу мақсадга эришиш йўлини ҳам кўрсатиб бермоқда. Биз Ватанга мумкин қадар кўпроқ сабзавот, картошка, мева, узум, чорвачилик маҳсулотлари етказиб бериш юзасидан ўз зиммамизга олган юксак мажбуриятни бажариш учун бутун куч-ғайратимизни, тажрибамизни сарф лаймиз.

Митингда колхозчилардан Меҳри Ғойибова, Акбар Худойберганов ва бошқалар сўзга чиқиб, ҳар гектар майдондан кўпроқ ҳосил олиш учун ишга солмоқчи бўлган қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг резервлари тўғрисида гапирдилар. 1272 гектар майдоннинг ҳар гектаридан олинадиган сабзавот ҳосилини икки центнердан ошириш вазифаси қўйилди.

Колхоз деҳқонлари КПСС Марказий Комитетининг мурожаатига жавобан бу йил давлатга 22500 тонна ёки планда белгиланганидан икки минг тонна кўп сабзавот сотиш мажбуриятини олдилар. Ҳар гектар майдондан ғоят самарали фойдаланишга, сабзавотни кенг жорий этишга қарор қилинди. Кузда қарийб 400 гектар майдонга пиёз, сабзи, карам, саримсоқ пиёз ва лавлаги экилди. Парникларда кўчатлар ўстирилмоқда, карамни ялпи кўчат қилиб ўтқазишга киришилди. Кўчатни барвақт етиштириш катта-катта майдонда сабзавотдан такрор ҳосил олиш имконини беради. Полизчиларлардаги ишлар белгиланган муддатдан илгари олиб борилмоқда. 550 гектар майдонда эгат олинди.

БИР ОВОЗДАН МАЪҚУЛЛАДИЛАР

Область шаҳар ва районларида «КПСС Марказий Комитети декабрь (1973 йил) Пленуми якунлари, шаҳар ва район партия ташкилотларининг вазифаларини муҳокама қилишга бағишланган партия активи йиғилишлари ва пленумлари бўлиб ўтмоқда.

БЕКОБОД

Бу ерда шаҳар партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум қатнашчилари партиямизнинг ички ва ташқи сиёсати соҳасидаги тутган йўлини, беш йилликнинг белгиловчи йилини зарбдор меҳнат билан нишонлаш соҳасидаги олиб борилаётган ишларни бир овоздан маъқулладилар.

ЯНГИЙЎЛ

Район партия ташкилоти активи йиғилиши қатнашчилари КПСС Марказий Комитети ва унинг Сиёсий Бюросининг партия XXIV съезди қарорларини ҳаётга татбиқ этиш соҳасидаги фаолиятини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг нутқида баён қилинган қоида ва хулосаларни қизғин маъқулладилар.

ТОШКЕНТ

Чиловзор район партия ташкилотининг бўлиб ўтган актив йиғилишида КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми (1973 йил) якунлари муҳокама қилинди. Актив йиғилиши қатнашчилари КПСС Марказий Комитети ва унинг Сиёсий бюросининг партия XXIV съезди қарорларини ҳаётга татбиқ этиш соҳасидаги фаолиятини тўла маъқулладилар. Район коммунистларининг 1974 йилдаги вазифалари белгилаб олинди.

* * *

Пойтахтнинг Киров райони, Тошкент областининг Бўстонлиқ ва Оржоникидзе районларида ҳам партия активи йиғилишлари бўлиб ўтди. Бекобод ва Ўрта Чирчиқ район партия комитетларининг пленумлари бўлиб ўтди.

Партия активи йиғилиши ва пленум қатнашчилари бир овоздан қабул қилинган резолюция ва қарорларда КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми кўрсатмаларини муваффақиятли амалга ошириш учун куч ва ғайратларини сафарбар этажакларини изҳор қилдилар.

Бу суратда (чапдан) колхоз раиси Х. ҚАҲРАМОНОВ, бригада бошлиғи Х. АҲМЕДОВ ва звено бошлиғи Р. МАДАТОВлар ҳосилни кўздан кечираётган пайт тасвирланган.

ДАЛАДАГИ ДАРСХОНА

Навоий номли колхозга ҳар куни узоқ-яқиндан ҳамон меҳмонлар келиб турибди. Улар қўшқаторлаб чигит экиш усулларини ўрганишди. Бу усулда чигит экилганда ҳосилдорлик қандай бўлганини билишга қизиқиб, ҳилма-хил саволларни ёғдирдилар. Улар бу усулда чигит экилган ҳар гектарда 165 минг тупгача кўчат бўлишини, ҳосилдорлик 53 центнердан ошганлигини эшитган бўлсалар ҳам, яқиндан танишиш учун қизиқиб келгандилар. Колхознинг 2 гектарлик пахта майдони юқори ҳосил ишқибозлари учун дарсхона бўлиб қолди. 90х20 схемасида қўшқаторлаб чигит экилган шу ердаги пахта 20 декабргача ҳам қўл теккизилмай қолдирилган. Меҳмонлар кўчат қандай жойлаштирилганини, оралиғидаги масофа, ҳар бир уяда нечтадан кўчат қолдирилганини кўришади. Яхши эътибор берган кишилар «Тошкент» навли ғўза шароитга қандай мослашганини англаб олади-да, савол бера бошлайди:

— Ғўза нега унча шохламаган?

— «Тошкент» навли пахтанинг ҳали биз билмаган сирлари ҳам бор экан. Бу нав чигит сийрак экилса сершоҳ, қалин экилса унча шохламай, ҳосили асосий туп атрофида пайдо бўлар экан. Бизнинг тажрибамиз шуни кўрсатди. Шунинг учун «Тошкент» навли ғўза шароитга тез мослашар, кўчат кўп бўлса, шохи ёйилмас, бўйи ҳам унча ўсиб кетмас экан, деган хулосага келиш мумкин. Шунга қараб биз «Тошкент» навли чигитни қўшқаторлаб экиш айни муддао дея оламиз, — дейди колхоз бош агрономи Отамшоҳ Азнауров.

— Қўшқаторлаб чигит экиш фақат сизларнинг колхозингизда ўтказиляптими? — сўрайди меҳмонлардан бири.

Колхоз раиси Холис Қаҳрамонов блокнотига ёзиб олинган маълумотларни кўздан кечириб, аста жавоб бера бошлайди:

— Дастлаб 1971 йилда 13 гектар ерга шу усулда чигит экиб кўрган эдик. Ўша йили ҳосил гектарига 53 центнердан тўғри келди. 1972 йилда 40 гектар ерга чигит экиб, гектаридан 52 центнердан ҳосил етиштирилди. 1973 йилда районимиздаги хўжаликларда 700 гектар ерга чигит экилиб, юқори ҳосил олинди. Масалан, «Ленинобод» колхозида шу усулда чигит экилган 120 гектар ердан 48,6, Энгельс номли колхозда 50,8, Свердлов номли колхозда 53,4, Ҳамид Олимжон номли колхозда 44,1 центнердан, ўз колхозимиздаги 100 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 52,4 центнердан ҳосил кўтарилди. Деҳқонлар бекорга ҳосил кўчатдан чиқади, демаганлар. Ҳар гектар ерда 165 минг туп кўчат бўлганидан кейин ҳосил ҳам шунга қараб чиқар экан.

— Чигит бир варакай зигзаг қилиб жойлаштирилганми ёки ягана вақтида шундай қилинганми? — сўрайди Бўка районидаги Жамбул номли колхоздан келган меҳмонлар.

— Биз ясаган қўлбола сеялка чигитни қўш қаторлаб зигзаг шаклда экаверади. Лекин, қайси уяда қанча кўчат қолдириш ягана вақтида бажарилади.

— Ғўзани ҳозир шу аҳволда кўриш ўзи қувончли. Машина билан териш қандай бўлди? — сўрайди меҳмонлардан яна бири.

— Бу пайкаллардан биринчи теримда (бир юришда) машина билан 36 центнердан пахта териб олинди. Чунки, икки қаторли машина билан амалда бир йўла тўрт қаторнинг пахтаси териляпти. Бундан қўш қаторлаб чигит экилган ерларда терим агрегатларининг меҳнат унуми қанчалик ошганини билиб олиш қийин эмас.

Шу колхоз даласида партия олий мактаби қишлоқ хўжалик экономикаси кафедрасининг мудири, қишлоқ хўжалик фанлари доктори Николай Андреевич Малицкий билан учрашиб қолдик. У колхозда олиб борилган ишлар ҳақида шундай дейди:

— Қўшқаторлаб чигит экишга илгари ҳам уриниб кўрилган. Лекин натижа чиқмагач, поёнига етказилмай қолган. Бу колхозда ўтказилган ва амалга оширилган ишнинг афзаллиги чигитни қўшқаторлаб зигзаг шаклда жойлаштиришдадир. Бу илгари ўтказилган тажрибалардан мутлақо фарқ қилади, бу чинакам янгилик. Чунки машина билан пахтани сифатли теришга йўл очади, ўсимликнинг яхши ривожланишини таъминлайди. Масалан, ғалладан юқори ҳосил олиш учун ҳам узунига, ҳам кундалангига уруғ экилади. Шунда уруғ бир жойга тушмайди. Кўчат якка-якка жойлашади, ҳосил яхши бўлади. Қўшқаторлаб чигит экилган ерларда ҳам кўчат алоҳида — алоҳида жойлашгани учун ўсимлик яхши ривожланган. Менимча, бу усулнинг истиқболи катта.

«Узсельхозтехника» Самарқанд область бирлашмасидан келган У. Юсупов, В. Коновалов ўртоқлар қуйидагиларни ёзиб қолдиришган: «Биз қўшқаторлаб чигит экиш билан танишдик. Кўпгина нарсаларни ўргандик. Бу усулда чигит экиш бизга ёқиб қолди. Колхоз мутахассисларига, қўшқаторлаб чигит экишни кашф этган ўртоқларга чин кўнгилдан раҳмат. Биз ҳам областимизда шу усулда қўшқаторлаб чигит экишни бошлаймиз».

Бекобод районидаги Ойбек номли совхоздан, Ўрта Чирчиқ районидаги Киров номли ўқув тажриба хўжалигидан, Бўка районидаги Жамбул номли колхоздан келган хўжалик раҳбарлари, бригада бошлиқлари, агрономлар ва инженерлар ҳам юқоридаги сингари ўз фикр ва мулоҳазаларини ёзиб қолдирганлар. Шу усулда чигит экишга ўтажакларини билдирганлар.

Оққўрғонликларнинг ўзлари чигит экишнинг бу янги усулига катта ишонч билан қарамоқдалар. Шунинг учун ҳам райондаги кўпгина хўжаликлар келгуси йилда шу усулда қўшқаторлаб чигит экишга қарор қилганлар. 1-«Оққўрғон» совхози коллективи келгуси йилда 3500 гектар ерга Навоий номли, «Москва», Калинин номли колхозларда 50 процент ерга қўшқаторлаб чигит экилмоқчи.

Оққўрғонликлар илгари машина билан пахта теришда, кенг қаторлаб чигит экишда дадил ва илдам ҳаракат қилган эдилар. Бу ўзига хос катта жасорат эди. Шунинг учун ҳам районда ҳосилдорлик кўтарилиб бораяпти, район хўжаликларида етиштирилаётган ҳосил 103 минг тоннадан ошиб кетди. Энди бўлса улар келгуси йилда 14 минг гектар ерга янги усулда экишга қатъий қарор қилганлар. Бу оққўрғонликларнинг янги жасоратидир. Биз уларга оқ йўл тилаймиз.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

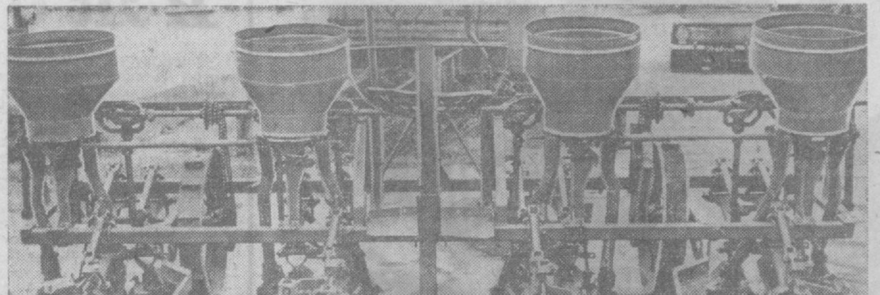

СУРАТДА: чигитни қўшқаторлаб экиш сеялкаси.

Ж. Тўраев фотолари.

Л. И. БРЕЖНЕВ ВХР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРИ Ф. ПУЙЯНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев Совет Иттифоқига расмий дўстона визит билан келган Венгрия Ташқи ишлар министри Фридьеш Пуйяни 10 январда Кремлда қабул қилди.

Самимий, дўстона вазиятда ўтган суҳбат чоғида Совет Иттифоқи билан Венгрия Халқ Республикаси ўртасида қардошларча дўстлик ва ҳар тарафлама ҳамкорликни янада ривожлантириш масалалари тўғрисида, шунингдек ҳар икки томонни қизиқтирган баъзи муҳим халқаро проблемалар, шу жумладан Европа хавфсизлиги масалалари ҳусусида фикрлашиб олинди.

Суҳбатда Совет томонидан — КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССРнинг ВХРдаги элчиси В. Я. Павлов, Венгрия томонидан — ВХРнинг СССРдаги элчиси Д. Рапаи қатнашдилар.

(ТАСС).

Мукофотлар топширилди

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида 10 январь куни мукофотлар топшириш маросими бўлди.

1973 йилда Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида эришган ютуқлари ва пахта, дон, сабзавот ҳамда бошқа деҳқончилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш ва давлатга сотиш юзасидан зиммаларига олган мажбуриятларини бажаришдаги шавкатли меҳнатлари учун мукофотланган қишлоқ хўжалиги ходимларидан катта бир группаси СССРнинг орден ва медалларини олди.

Бир қанча ўртоқларга, Ўзбекистон ССРнинг фахрий унвонлари берилганлиги тўғрисидаги гувоҳномалар, кўкракка тақиладиган тегишли нишонлар, республика Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари топширилди.

Мукофотларни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси Н. М. Матчонов топширди. У ўрнак кўрсатган ходимларни қутлади, уларга сиҳат-саломатлик, меҳнатда янги-янги муваффақиятлар тилади.

(ЎзТАГ).

МОЛДАВИЯ ССР БАЙРОҒИДА — ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ

КИШИНЕВ, 9 январь. (ТАСС). Совет Молдавиясининг шаҳар ва қишлоқлари байрам либосида. Республика тақдирланган Ленин ордени ёнига бугун Халқлар дўстлиги ордени ҳам қўшилди.

А. С. Пушкин номидаги Молдавия музикали драма театрида Молдавия Компартияси Марказий Комитети билан республика Олий Советининг қўшма тантанали мажлиси бўлди.

Тантанали мажлисни Молдавия ССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Ф. Ильяшенко очди. Молдавия меҳнаткашлари, деб таъкидлади у, Ватаннинг юксак мукофотини Коммунистик партияга, унинг ленинчи Марказий Комитетига ва Совет ҳукуматига чуқур миннатдорчилик туйғуси билан қабул қиладилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги партия контроли комитетининг раиси А. Я. Пельшега сўз берилади. У КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати номидан мажлис аҳлини, Молдавиянинг барча меҳнаткашларини юксак мукофот билан қизғин табриклади. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Сизларга самимий қутловлар топширишни илтимос қилди, деди А. Я. Пельше Леонид Ильич Молдавияда ишлаган кунларини самимият билан эслаб, Молдавия халқининг бугунги қувонч ва ифтихор туйғуларига қўшилмоқда.

А. Я. Пельше СССР Олий Совети Президиумининг Молдавия ССРни Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотлаш тўғрисидаги фармонини ўқиб эшиттирди.

У қизғин қарсаклар остида орденни Республика байроғига тақиб қўйиб, КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети номидан республиканинг барча меҳнаткашларини юксак мукофот билан табриклади, уларга янги муваффақиятлар, бахт-саодат ва равнақ тилади.

ҚАДИМИЙ БУХОРОДА БАЙРАМ

Бугун Бухоро ип газлама комбинатининг асосий корпусида гигант корхона ишга туширилиши муносабати билан Бухоро меҳнаткашларининг кўп минг кишилик митинги бўлиб ўтди.

Бундан тўққиз ой муқаддам шаҳар партия-хўжалик активи йиғилишида коммунистлар комбинатнинг биринчи навбатини халқ хўжалиги планида белгиланган муддатда ишга туширамиз, деб ваъда берган эдилар. Мана шу ваъда амалга ошди. КПСС XXIV съезди директиваларида кўзда тутилган комбинат қуриб битказилди. 150 минг урчуқли йигирув фабрикаси ва 1600 тўқув станоги фойдаланишга топширилди.

Бинокорлар ва монтажчилар коллективи бир неча ой ичида ўн миллионлаб сўмлик иш бажариб, чинакам қаҳрамонлик кўрсатдилар. Бухоро бинокорларига бутун мамлакат ёрдам берди.

...Бугун қадимий Бухоро диёрида байрам. Бу — қурувчилар байрами, халқлар дўстлиги байрами, ишчилар ва деҳқонлар иттифоқи байрамидир.

Комбинатни ишга туширишга бағишланган митингни Бухоро область партия комитетининг биринчи секретари Қ. М. Муртазоев очди. Сўзга чиққан нотиқларнинг ҳаммаси жуда катта ёрдам берганликлари учун, халқ фаровонлигини юксалтириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилганликлари учун Коммунистик партия билан Совет ҳукуматига қизғин миннатдорчилик изҳор этдилар.

Митингда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети секретари И. Г. Анисимкин нутқ сўзлади. Митингда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари И. В. Марцинюк иштирок этди. Комбинат қурувчилари тантанали вазиятда комбинат ходимларига янги корхонанинг символик калитини топширдилар.

Митинг иштирокчилари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советига йўллаган мактубида комбинат коллективи корхонанинг ҳар йили 47 миллион квадрат метр газлама тўқиб чиқарадиган биринчи навбати лойиҳа қувватини муддатидан бир ой илгари ўзлаштиришга ваъда берди. Бинокорлар комбинатнинг иккинчи навбатини муддатидан анча илгари қуриб битказиш мажбуриятини олдилар.

А. ФОЗИЛОВ,
(ЎзТАГ мухбири).

ИДЕОЛОГИЯ ИШИНИ ЯНГИ ВАЗИФАЛАР ДАРАЖАСИГА КЎТАРАЙЛИК

10 январда Тошкент области ва Тошкент шаҳри идеология ходимларининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашга шаҳар ва район партия комитетларининг секретарлари ва бўлим мудирлари, сиёсий маориф кабинетларининг мудирлари, партия комитетларининг мудирлари, район ижроия комитетларининг раҳбарлари, газеталарнинг редакторлари, шаҳар ва район комсомол комитетларининг секретарлари, касаба союз ходимлари, «Билим» жамияти ташкилотларининг секретарлари, йирик бошланғич партия ташкилотларининг секретарлари, олий ўқув юртларининг ректорлари, сиёсий ахборотчилар ва агитколлективлар группаларининг раҳбарлари, маданий-оқартув муассасаларининг раҳбарлари таклиф қилинди.

Кенгашни Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов очди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов КПСС Марказий Комитети 1973 йил декабрь Пленумининг қарорларини ҳамда КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатини пропаганда қилиш соҳасида партия ташкилотларининг вазифалари тўғрисида доклад қилди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленумида, янги йил табригида қўйган вазифаларни, у Тошкентда бўлган чоғида берган кўрсатмалари ва маслаҳатларини, СССР Олий Советининг еттинчи сессияси ҳужжатларида ва КПСС Марказий Комитетининг Мурожаатида баён қилинган талабларни муваффақиятли бажаришга оммани сафарбар этиш ҳозирги вақтда бутун идеология ишининг негизини ташкил этиши лозимлиги кенгашда таъкидлаб ўтилди.

Беш йилликнинг аниқловчи тўртинчи йили халқ хўжалиги планларининг ҳамда саноат ва қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари шу йил учун ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши учун курашни идеологик жиҳатидан таъминлаш масалаларига кенгашда алоҳида эътибор берилди. Идеология ходимларининг муҳим вазифаси шуки, улар партия энг муҳим ҳужжатларини ҳар бир ходимнинг онгига етказишлари, умумдавлат вазифаларини ҳал қилишда ўз ўрнини аниқ белгилаб олишда унга ёрдам беришлари лозим. Ишлаб чиқаришнинг барча резервларини ишга туширишнинг, халқ хўжалигининг баъзи участкаларида ҳали мавжуд бўлган камчиликларни тезроқ бартараф этишнинг муҳимлигини шаҳар ва қишлоқ меҳнатчиларига қунт билан тушунтириш зарур. Ҳар бир ходим партиянинг иқтисодий сиёсати моҳиятини тушунибгина қолмай, шу билан бирга унинг амалга оширилишига актив суръатда эришиши, ишлаб чиқариш самарадорлигини янада ошириш, меҳнат унумдорлигини ўстириш ва маҳсулот сифатини яхшилаш тўғрисида, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ҳақида омилкорлик билан ғамхўрлик қилиши учун кўп иш қилишимиз керак.

Партия ташкилотлари, барча идеология ходимлари, деб кўрсатилди кенгашда, коммунистик тарбия соҳасида меҳнат коллективларининг ролини тинмай оширишлари, меҳнаткашларни, айниқса ёшларни аҳлоқий тарбиялашни яхшилаш масалаларига кўпроқ эътибор беришлари керак. Оммани ҳаётбахш совет ватанпарварлиги ва социалистик интернационализм руҳида тарбиялаш уларнинг онглилиги даражасини оширишнинг муҳим шартидир. Бизнинг пропаганда ва агитациямиз социалистик мусобақанинг етакчи кучини ёрқин ва ишончли тарзда кўрсатиб бериши, муқобил планлар қабул қилган коллективларнинг илғор тажрибасини, ташаббусини сабот билан қўллаб-қувватлаши ва ёйиши лозим. Мусобақани ташкил қилишнинг ленинча принциплари — ошкорлик, натижаларни қиёслаш, тажрибани такрорлаш имкони принципларига таяниб мусобақанинг демократик асосларини ривожлантиришга доимо эришиш керак. Мусобақада юзакиликдан, дабдабабозликдан ва шов-шувдан қатъий равишда халос бўлиш зарур.

Кенгашда Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига тайёргарлик билан боғлиқ бўлган бир қанча масалалар кўриб чиқилди. Шонли сана — партиянинг доно ленинча миллий сиёсати, совет халқлари дўстлиги ва қардошлиги тантанаси байрамига тайёргарлик даврида республикада бутун идеология ишини янада кучайтириш зарурлиги таъкидлаб ўтилди. Юбилейга тайёргарлик соҳасидаги бутун иш беш йилликнинг тўртинчи йили топшириқларини муваффақиятли бажаришга, коммунистик қурилишнинг барча соҳаларида янгидан-янги муваффақиятларга эришишга ёрдам бериши лозим.

(ЎзТАГ).

КАМОЛОТ

Лола ўша куни уйига хурсанд қайтди. Мандат комиссиясининг раиси қизни самимий табриклаб, институтга қабул қилинганлигини маълум қилганда ўзини гўё қушдек ҳис этди.

— Ҳамиша омадингни берсин, қизим, — деди Масуда опа Лолани пешонасидан силаб. — Мана энди биринчи орзуингга етдинг. Қолганларига ҳам аста-секин эришаверасан.

Она қизини узоқ дуо қилди. Уни бир нафас бўлсада оқ халат кийган ҳолда кўз ўнгидан ўтказди...

Тошкент медицина институти мажлислар залида ёш талабалар билан устозлар ва институт комсомол комитетининг биринчи учрашуви бўлиб ўтди. Шунда сочларига анча оқ оралаган, чиройли қилиб тарашланган соқоли ўзига ярашиб турган профессор сўзлагани ҳали-ҳали Лоланинг эсида.

— Ҳурматли ўғил-қизларим, — деди профессор, — сизларни студентлик номи билан чин дилдан табриклайман. Фақат бир зарур нарсани айтишни истар эдим. Ўқишда яхши ва аъло баҳолар олишдан ташқари жамоат ишларида ҳам кўпроқ қатнашинг.

Профессор институт коллективининг анъаналари, шифокорлик бурчини шараф билан ўтаётган кадрлар, бугунги кунда ёшларга сидқидиллик билан билим бераётган педагоглари ҳақида мароқ билан сўзлаб берди. Профессор сўзламади, балки Лоланинг қалбида ҳаётга, одамларга нисбатан аллақандай меҳр булоғини очди.

Йиллар кетидан йиллар ўтди. Студентлик олтин даври Л. Бекниёзова учун ширин туйғулар билан эсласа арзигудек из қолдирди. Институтда комсомол комитетининг бюро аъзоси, студентлар илмий жамияти актив иштирокчиси сифатида танилди. У пахта йиғим-терим компанияси даврида айниқса қатор ташаббус билан чиқиб ўз тенгдошларини жамоат ишларига жалб қилди. Кечқурунлари ишдан бўшагач студентлар қишлоқ аҳолиси орасида медицина мавзуига оид турли суҳбатлар ўтказдилар.

Унинг одамлар уй-ташвиши билан яшашдек ажойиб фазилати институтни битириб мустақил ҳаётга қадам қўйганида янада камол топди. Институт унга Оққўрғон районига йўлланма берди. Дастлаб Лола район санэпидстанциясида врач сифатида ишлай бошлади. Район территориясида санитария ҳалотини яхшилаш юзасидан ўз ҳамкасблари билан биргаликда анчагина ишлар қилди. Натижада ўша вақтда оз бўлсада учраб турувчи ич терлама, дифтерия касалликлари мутлақо йўқотилди.

ДЕПУТАТЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

Лола район аҳолисига ширин сухан маслаҳатчи, маҳоратли шифокор сифатида танилди. У медицина муассасаларини зарур жиҳозлар билан бойитиш, беморларни қабул қилиш шароитини қулайлаштириш борасида ҳам қайғурди.

Жонкуяр шифокорни ўша йилнёқ оққўрғонликлар область Советига депутат қилиб сайлашди. Кўп ўтмай у санэпидстанцияда бош врач лавозимида ишлай бошлади. 1970 йили эса Оқўрғон район соғлиқни сақлаш бирлашмасига бош врач қилиб тайинланди.

110 нафар шифокорга раҳбарлик қилиш билан бирга у аҳолидан тушган наказларни бажаришда ҳам астойдил ҳаракат қилди. Кейинги икки йил ичида район марказида 240 ўринли касалхона, бир йўла 500 беморни қабул қила оладиган поликлиника ва бир неча медпунктлар қурилишида халқ депутатининг бевосита ҳиссаси бор.

Ўтган йили Кетмонтепа луб заводи ишчиларидан депутатга наказ тушди. Унда корхона хизматчиларидан бир группаси заводни реконструкция қилишга ёрдам кўрсатишни сўраган эдилар. Лола Бекниёзова бу сўров билан район ва область ижроия комитетларига мурожаат қилди. Навбатдаги сессиялардан бирида ҳақиқатдан ҳам корхонани реконструкция қилиш зарур, деб топилди. Бунинг учун керакли маблағ ажратилди. Энди завод ишчилари ўз депутатларидан беҳад миннатдорлар.

Свердлов номли колхоз район марказидан олисроқда жойлашган. Колхозчилар депутатга мурожаат қилиб, битта санитария машинасини ажратишни илтимос қилдилар. Бу наказ ҳам бажарилди. Райондаги қатор корхоналарда боғча қурилиш ёки баъзи колхозларда тез ёрдам машинаси орқали хизмат кўрсатишни ташкил этишда ҳам бош-қош бўлди.

Л. Бекниёзова тўртинчи бор область Советига депутат қилиб сайланди. Яқинда у билан область Советининг сессиясида суҳбатлашиб қолдик. Лола ҳамон бир дунё орзулар билан яшамоқда. Болалар учун соғломлаштириш лагерлари ташкил этиш, қишлоқ мактабларида спорт ишларини яхши йўлга қўйиш, марказдан олисдаги участкаларда зонал касалхоналари қуриш режалари билан банд.

— Бу орзуларга шубҳасиз эришилади, — дейди депутат мамнунлик билан. — Чунки районимиз экономикаси йилдан-йилга мустаҳкамланиб бормоқда. Унинг меҳнатини партия ва ҳукуматимиз муносиб тақдирламоқда. Лола бир неча медаллар билан тақдирланган. Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министрлиги, медицина ходимлари республика касаба союзи Л. Бекниёзовани фахрий ёрлиқ билан мукофатлади.

С. ҲАСАНОВ.

МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

Пойтахтдаги «Юлдуз» тикувчилик фирмасининг илғор чевари Мамлакат Тўрақулова Тошкент тўқимачилик комбинатининг донгдор ишчилари Лидия Казанцева ва Евгения Губиналарнинг ватанпарварлик ташаббусларига биринчилар қатори қўшилган эди. Айни кунларда у белгиловчи йилнинг учинчи квартали ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқда.

Ф. Абдурасулов фотоси.

ПРОПАГАНДИСТ КУНДАЛИГИДАН

ИЗЛАНИШ

БОШ МАВЗУ

Деворий газетанинг навбатдаги сони устида ишлаётганимда партком чақириб қолишди.

— Сиёсий ўқувнинг бориши қандай? — Дабдурустдан сўраб қолди партбюро секретари.

— Машғулотлар кетаяпти, жойида, — дедим-у, ичимда жавобимдан қониқиш сезмадим.

— Уйланг метод кабинет хизматингизда. Райкомдан йўлланма олинг...

Ўзим ҳам шундай фикрда эдим. Режамни обдон пишитиб, Ҳамза район партия комитети сиёсий маориф кабинетига бордим. Ўртоқлар билан маслаҳатлашдим.

Қандай қилса, машғулот қизиқарли ва таъсирчан бўлади? Пропагандистларни ўйлатадиган, излатадиган бу мавзу доимо актуал... Иш услубимни ўзгартирдим: энди машғулотни тингловчиларнинг ўзи олиб боради.

ИЛК ТАЖРИБА

Кинозал гавжум. Тингловчилар ўзаро нималарнидир гаплашиб ўтиришибди.

— Бугунги машғулотни бўлим бошлиғи, филология фанлари кандидати Анвар Акромов олиб боради, — эълон қилдим.

Тингловчилар жим бўлиб қолишди. Минбарга Анвар ака кўтарилди. У марксизм-ленинизм классикларининг инсоният тарихида бўлиб ўтган синфий кураш жараёнларига оид фикрларини баён қилди.

Докладчи қизиқарли мисоллар келтирди ва уларни кундалик сиёсий воқеаларга боғлади. Машғулот қизиқарли ўтди. Кейинги машғулотларни олиб борган бўлим бошлиқлари Маннон Султонов, Ғайса Темиргалиев ва бошқа ўртоқларнинг ҳам суҳбатлари мароқли ўтди.

ЕТАКЧИ ҒОЯЛАР

Мана, янги ўқув йили ҳам бошланди. Райкомда ўтказилган пропагандистлар семинаридан фойдали маслаҳатлар, йўлланма олдик.

Биринчи машғулотни бош лашдан олдин КПСС Марказий Комитети Апрель (1973 йил) Пленуми материалларини ўрганиш бўйича методик тавсияномаларни ўқиб чиқдим. Унда кўрсатилган план асосида иш бошладим. Бу машғулотда тўрт масалани кўриб чиқиш керак эди. Биринчиси, КПСС ташқи сиёсатининг партия XXIV съезди томонидан ишлаб чиқилган синфий ҳамда интернационал характери бўлса, иккинчиси КПССнинг халқаро социализм мавқеини мустаҳкамлаш, социалистик мамлакатлар билан ҳар тарафлама ҳамкорликни янада ривожлантиришга қаратилган фаолиятидир. Учинчи масала, партиямизнинг халқаро кескинликни юмшатишга оид сиёсати бўйича, тўртинчи масала эса бевосита тингловчиларнинг амалий фаолиятига тегишли — совет кишиларининг фидокорона меҳнати — СССР иқтисодий ҳамда мудофаа қудратини, унинг халқаро позициялардаги мавқеини янада мустаҳкамланишининг асоси эканлиги ҳақида. Бу тўрт масаланинг ҳар бирини яна неча пунктларга бўлиб ўрганиш мумкин.

Мен тингловчилар савияси, билими ва дунёқарашини таҳлил этиш асосида бу машғулотлар бизнинг бутун ўқув йилимиз мазмунини белгилашини тушундим. Назарий семинаримиз тингловчиларидан 6 киши фан кандидати, қолган йигирмага яқини эса олий маълумотли мутахассислардир. Биз бутун ўқув йили давомида КПСС Марказий Комитети Апрель Пленуми материаллари асосида халқаро аҳвол ва кундалик сиёсатга доир семинар формасини танладик. Пленум материаллари асосида ҳар бир тингловчи маълум масала бўйича сўзга чиқади. Унинг фикрини бошқаси тўлдиради. Сўнг навбат савол-жавобга ўтади. Мунозара шаклини олади.

БИРИНЧИ МАШҒУЛОТ

Залда тўпланганларга кўз югуртирдим. Уларнинг ҳаммаси газета-журналларни ўқиб боришади. Шунинг учун барчага маълум ҳақиқатларни такрорлаш мақсадга мувофиқ эмас. Бевосита манбалардан келиб чиқиш керак. Бир мисол. Хитой масаласини олайлик. Пекин раҳбарларининг тутган сиёсати нималарни кўрсатмоқда? В. И. Ленин уқдириб ўтганидек социалистик идеологиядан чекиниш, шубҳасиз, буржуа идеологиясининг кучайишига олиб келади. Хитой раҳбарлари марксизм-ленинизм таълимотидан воз кечиб, маоизмни етакчи ғоя қилганликлари уларни империалистик доиралар билан оғиз-бурун ўпишишга олиб келди. Мана оддий ҳақиқат!

Чилидаги воқеалар, Яқин Шарқдаги аҳвол, Хельсинки, Женевада ўтган Умумевропа кенгаши босқичларида кўтарилган масалалар ва яқинда ўз ишини тугатган Халқаро конгресс материаллари билан танишишда ҳам биз марксизм-ленинизм таълимоти асосий қоидаларидан келиб чиқиб, барча муаммолар калитини топамиз.

Ҳ. СОДИҚОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси М. Т. Ойбек номидаги Ўзбекистон халқлари тарихи музейининг пропагандисти.

ЯНГИ ҚОМБИНАТДА

Оржоникидзе районидаги Байтқўрғон қишлоғининг «Қизилкўприк» участкасида бунёд этилаётган мева ва сабзавот маҳсулотлари сақлаш комбинатининг биринчи навбати ишга тушганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Бу ерда Бўстонлиқ, Юқори Чирчиқ ва Оржоникидзе районлари хўжаликларида етиштирилган мева, картошка ва сабзавот маҳсулотларидан 6000 тоннага яқини қабул қилиниб, шаҳар аҳолисига етказиб берилди. Шу кунларда комбинат омборларида яна 2000 тонна картошка, 500 тонна пиёз, 50 тоннага яқин турли хил мева ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сақланмоқда.

Комбинатда мева ва сабзавот маҳсулотлари сақланадиган сакизта камера бўлиб, уларнинг ҳар бирида 195 тонна маҳсулотни сақлаш мумкин. Бу камераларда мева ва сабзавотларнинг турига қараб исталган температура ва намликни сақлаш имконини берадиган автоматлар ўрнатилган.

Маҳсулотларни юклаш, тушириш, саралаш ва ювиш ишлари Венгриядаги Будапешт машинасозлик заводида тайёрланган механизация ёрдамида бажарилади.

Комбинатнинг Абдулҳай Мўминов бошлиқ консерва тайёрлаш цехи ишчилари қисқа вақт ичида 550 тонна бодринг, помидор, карам тузлашга, 300 минг шартли банкадан кўпроқ бодринг маринновка қилишга, олхўри шарбати, томат соки ва томат пюрети тайёрлашга улгурдилар. Янги 1974 йилда эса консерва цехи 550 минг банка маҳсулот ишлаб чиқаришни планлаштирди.

Комбинатнинг картошка сақлаш омбори тўла ишга тушгач, йилига 1100 тонна маҳсулотни қабул қилиб олади. Омборнинг фойдаланишга топширилган қисмида сақланаётган маҳсулот ҳалигача ўз сифатини йўқотмай турибди.

Комбинат территориясига темир йўлнинг кириши республикамизнинг бошқа областлари ва қардош республикалардан ҳам қишлоқ хўжалик маҳсулотлари олиб келиш ҳамда уларга юборишда қулайликлар туғдиради. Жумладан, шу йилнинг ўзида Омскдан юборилган 2000 тонна картошка темир йўл орқали вагонларда олиб келинганлиги юк ташиш ишларини анча арзонлаштирди.

— Комбинат мавсумий бўлмай, балки йил давомида ишлаб туради, — дейди комбинат директори Жаҳонгир Усмонов. — Эртаги ва ўртаги қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ўз вақтида шаҳар аҳолисига етказиб берилмаса, сифати бузилади ёки шаҳар аҳолисидан ортиб қолганларини қўйишга жой бўлмайди. Биз шуни назарда тутиб 1974 йилда эрта баҳорданоқ Тошкент области хўжаликларидан чекланмаган миқдорда маҳсулотларни сақлаш учун қабул қиламиз.

Комбинат қурилишини «Узкоопстроймонтаж»нинг хўжалик ҳисобида ишловчи биринчи механизациялашган кўчма колоннаси бунёдкорлари олиб бормоқда. Шу кунгача комбинат қурилишига бир ярим миллион сўм маблағ сарфланди. Ҳали бажарилиши лозим бўлган ишлар анчагина. 1974 йилда лойиҳа бўйича 1100 тонна сабзавот, 300 тонна полиз экинлари сақлаш омбори, 1975 йилда 1 миллион шартли банка консерва ва шарбат ишлаб чиқариш, мева қуритиш цехлари, тара тайёрлаш базаси, 60 ўринли ошхона, 20 квартирали турар-жой, кўшқаватли маъмурий бинолар қурилади.

Тошкент область матлубот кооперациясига қарашли бу комбинат тўла ишга тушгач, 6000 тонна маҳсулотни сақлаш мумкин бўлади. Қурувчилар бу улкан комбинатни тўққизинчи беш йилликнинг охиригача тўла-тўкис фойдаланишга топширишга аҳд қилишган.

А. ФОЗИЛОВ.

Ғазалкент тошни қайта ишлаш комбинатининг илғор ремонтчи-слесари Владимир Шредер коллектив орасидан ихтирочилик қобилияти билан ажралиб туради. Суратда: В. Шредер иш устида.

И. Портнов фотоси.

ИЖОДКОР СТУДЕНТЛАР

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтида студентлар илмий жамияти ташкил этилганлигига 25 йилдан ошди.

Жамият аъзолари бажараётган илмий ишлар кўлами йил сайин кенгаймоқда. Ҳозир жамиятга 740 йигит-қиз аъзо.

Кейинги пайтда институт студентларининг илмий-тадқиқот ишлари ишлаб чиқаришда кенг қўлланилмоқда. Механика-технология факультети V курс студентларидан С. Лаврин, Ю. Лисенко техника фанлари кандидати А. Беляков раҳбарлигида толани ўзи ўровчи янги машина ихтиро қилишяпти. Бу агрегат тола ўраш таннархини арзонлаштириш ва меҳнат унумдорлигини ошириш имконини беради.

Ижодкор студентлар «Таштекстильмаш» заводи конструкторлари билан ҳамкорликда изланиб дастлабки натижани қўлга киритишди. Улар лойиҳаси бўйича яратилган янги тола ўровчи машина минутга 1100 марта айлана олади. Мавжудлари эса минутига 300 марта айланарди. Янги машиндан фойдаланиш туфайли тўқимачилик корхоналари йилига 6—7 минг сўмлик фойда кўради.

Механика факультети V курс студенти С. Хонкелдиев тўқимачилик саноати кафедрасида техника фанлари кандидати, доцент М. Шукуров раҳбарлигида тола ажратувчи машиналар иш унумдорлигини оширишга муваффақ бўлди. Бу тадқиқот натижасида машина штурвалларининг мустаҳкамлиги 30—40 процентга ошади. Бундай машиналардан фойдаланган ҳар бир пахта тозалаш заводи йилига 5 минг сўмгача фойда олади. Бу тадқиқот тўқимачилик саноати бўйича ўтказилган студентлар илмий конференциясида юқори баҳоланди ва ёрлиқ билан тақдирланди.

Ўтган йили институт студентлари илмий жамияти аъзоларидан 10 киши Иттифоқимизнинг Москва, Ленинград, Киев шаҳарларидаги студентлар илмий конференцияларида доклад қилдилар. Илмий-тадқиқот ишларида катта муваффақиятларни қўлга киритган қирққа яқин студент институт фахрий ёрлиқлари билан тақдирланди. Улар орасида Р. Шамсутдинов, М. Аюпов, И. Авцин каби ижодкорлар бор.

— Беш йилликнинг тўртинчи йилида ҳам ижодкор студентларимиз хилма-хил мавзулар бўйича илмий-тадқиқот ишлари қилишяпти, — дейди студентлар илмий жамияти раиси, техника фанлари кандидати Р. Файзиев, — улар эришган натижалар илмий советда кўриб чиқилиб, ишлаб чиқаришга тавсия этилмоқда. Ҳозирги кунда студентларимиз март-апрель ойларида ўтказиладиган анъанавий илмий конференцияга қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар.

Ш. НУРУЛЛАЕВ.

ҲАМКОРЛИК ВА ДЎСТЛИК РАМЗИ

Партия ленинча миллий сиёсатни — халқлар тенглиги ва дўстлиги сиёсатини амалга ошираётганлиги — социализмнинг энг катта ютуқларидан биридир, — деган эди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев партия XXIV съезди да қилган ҳисобот докладида.

Коммунистик партиянинг ленинча доно миллий сиёсати туфайли СССРдаги барча қардош республикалар, барча миллат ва элатлар тарихан қисқа давр ичида иқтисодий ва маданий қурилишда ажойиб муваффақиятларни қўлга киритдилар. Социализм қурилиши йилларида партия раҳбарлигида қардош совет республикаларидан ҳар бирини ҳар жиҳатдан ривожлантириш, миллатлар ва элатларни бир-бири билан аста-секин яқинлаштира бориш йўлида янги қадамлар қўйилди. Бу яқинлашув миллий хусусиятларни ҳисобга олган ҳолда социалистик миллий маданиятларни ривожлантириш жараёнида содир бўлаяпти.

Гап мамлакатимиздаги барча миллатлар ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг шаклланиши ва ривожланиши ҳақида борар экан, бу ерда шу нарсани назарда тутиш керакки, социализм шароитида миллий масалада ўзаро боғлиқ бўлган икки тенденция амал қилади. Биринчидан, барча социалистик миллатлар иқтисодий, сиёсий ва маданий ҳаёти барча соҳаларнинг ривожлантирилиши, иттифоқдош ва автоном республикалар ҳуқуқларининг узлуксиз кенгайтириб борилиши бевосита социалистик қурилиш характеридан келиб чиқади. Иккинчидан, социалистик миллатларнинг пролетар интернационализми руҳида тарбиялашга алоҳида эътибор берилиши ўз навбатида уларнинг бир-бири билан кўпроқ яқинлашувига олиб келади.

Мамлакатимиздаги қардош халқларнинг самарали ҳамкорлиги коммунистик қурилишнинг барча соҳаларида ривожланмоқда, мавжуд резервлар ва ресурсларимиздан унумли фойдаланиш имконини яратмоқда. Бу ҳамкорлик совет жамиятининг ижодий кучларини ҳал қилувчи участкаларда тўплашга, ҳар бир республиканинг илғор тажрибасини, фани, техникаси ва маданияти ютуқларини бутун мамлакат миқёсида умумлаштириш ва улардан фойдаланишга ёрдам бераяпти. Бу ўз навбатида ижтимоий ишлаб чиқаришни интенсивлаштиришга, шаклан миллий ва мазмунан социалистик маданиятни янада гуллаб яшнатишга олиб келмоқда.

СССРдаги барча қардош республикаларнинг халқ хўжалигини юксалтириш ишида турли миллат ва элат вакилларининг бевосита иштирок этаётганлиги интернационализм принципининг ёрқин кўринишидир. Коммунизм қурилиши кенг авж олдирилган ҳозирги даврда миллатлар ўртасида моддий ва маънавий бойликларни алмашиш кун сайин кенгайиб бораётир. Шуни ҳам айтиш керакки, ишлаб чиқаришни рационал жойлаштириш, табиий бойликлардан планли фойдаланиш, фан ва техника соҳаларида мамлакатимиздаги барча қардош республикаларнинг куч-ғайратини бирлаштириш каби вазифаларнинг ҳаммаси умумиттифоқ манфаатларини ҳар бир республика манфаатлари билан қўшиб олиб бориш асосида ҳал қилинмоқда.

Мамлакатимизда коммунистик мўл-кўлчиликни таъминлаш ишига барча қардош республикалар қатори Ўзбекистон ҳам баракали ҳисса қўшиб келмоқда. Ўтмишда Россиянинг энг қолоқ четка ўлкаларидан бири ҳисобланган Ўзбекистон ўзининг ярим асрлик тарихи мобайнида йирик саноат марказларидан бирига, мамлакатнинг асосий пахта базасига айланди. Бугунги кунда мамлакатимизда етиштирилаётган пахтанинг 70 процентидан зиёдроғини Ўзбекистон етказиб бермоқда.

Ҳар бир совет республикаси Совет экономикасини ривожлантиришда ўзининг алоҳида ўрнига эга, — деган эди ўртоқ Леонид Ильич Брежнев Ўзбекистонга Халқлар дўстлиги орденини топширишга бағишланган тантанали мажлисда сўзлаган нутқида, — Ўзбекистоннинг умумиттифоқ бойлигига қўшаётган ҳиссаси етиштираётган пахтаси билан белгиланади. Хўжаликнинг бошқа тармоқлари аҳамиятини асло камситмоқчи эмасман, албатта. Лекин республика миқёсида ҳам, умумиттифоқ миқёсида ҳам Ўзбекистон пахтаси айниқса катта роль ўйнайди.

Шуни ҳам айтиш керакки, Ўзбекистонда етиштирилаётган улкан пахта ҳосилида ҳамма миллат вакилларининг муносиб улуши бор. Ўзбекистон халқ хўжалигида Москва станоклари, Минск ва Владимир тракторлари, Харьков тепловозлари, Горький автомобиллари, Ленинград приборлари хизмат қилаяпти. Ўз навбатида Ўзбекистон маркаси босилган турли хил маҳсулотлар мамлакатимиздаги барча қардош республикаларга юборилаётир.

Мамлакатимизда халқлар ўртасида қарор топган интернационал дўстликнинг қудратли кучи туфайли Ўзбекистонда саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 1922 йилга нисбатан 300 баравар кўпайди. Бугунги кунда республикамиз ўзининг юздан зиёдроқ саноат тармоғига ва 1300 дан ортиқ йирик саноат корхонасига эга. Барча қардош республикаларнинг иқтисодий ёрдами туфайли сўнгги йиллар ичида Олмалиқда химия заводи, Навоий химия комбинати, Тошкент, Навоий, Сирдарё иссиқлик электр станциялари, Наманган шойи ва костюмбоп газламалар комбинати каби қатор йирик объектлар бунёд этилди.

Туркманистон ва Ўзбекистон меҳнаткашларининг ҳамкорлиги билан Озёрний коллектори қурилди. Ўзбекистон ва Қирғизистон кучи билан Учқўрғон ГЭСи барпо этилаётир.

Барча қардош халқларнинг беғараз ёрдами туфайли тўққизинчи беш йилликнинг ўтган даври мобайнида, республикамизда 150 минг гектардан зиёдроқ янги ер ўзлаштирилди, 11 миллион квадрат метр уй-жой ва маданий-маиший бинолар, қатор иншоотлар қуриб битказилди. Шу нарса характерлики, саноатнинг кенг профилда ривожланиши Ўзбекистоннинг халқаро иқтисодий алоқаларини ҳам кенгайтириш имконини бермоқда. Бугунги кунда республикамизда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар Европа, Осиё, Африка ва Америка қитъасидаги 100га яқин мамлакатга чиқарилмоқда.

СССР халқларининг бузилмас қардошларча дўстлиги ҳамда ўзаро ҳамкорлиги фақат ишлаб чиқариш соҳасидагина эмас, балки маориф ва маданий алоқаларда ҳам ўз ифодасини топмоқда.

Бугунги кунда Ўзбекистон маданий ҳаётда юксаклик сари парвоз қилган экан, бу камолотда СССРдаги барча қардош халқларнинг салмоқли ҳиссаси бор. Ўзбек халқининг маданияти аввало рус халқининг маданияти билан чамбарчас боғлиқдир. Ўзбекистонда фан, маориф, маданият ва санъатнинг ривожланиб боришини рус халқи ва бошқа қардош халқлар кўрсатган ёрдамсиз тасаввур этиш қийин.

Хусусан, ўзбек ёзувчилари ва шоирлари ижодига Л. Н. Толстой, А. С. Пушкин, А. П. Чехов, А. М. Горький, В. В. Маяковский асарлари зўр ижодий таъсир ўтказди. Ўз навбатида ўзбек адабиёти ва санъати ҳам бугунги кунда мамлакатимиздаги барча қардош халқлар маданиятининг мазмунан бойиб боришига таъсир кўрсатмоқда. Ўзбек классик поэзиясининг отахони А. Навоий асарларини, Ҳамза Ҳакимзода, Ғафур Ғулом, Ҳамид Олимжон, Ойбек, Абдулла Қаҳҳор, Зулфия, Шароф Рашидов каби ўзбек совет адибларининг асарларини эндиликда мамлакатимиздаги кўпгина қардош халқлар ўз тилларида ўқимоқдалар.

Сўнгги пайтларда республикамизда РСФСР, Украина, Белоруссия, Туркманистон, Қозоғистон каби бир қатор республикаларнинг адабиёт ва санъат декадалари ўтказилди. Бу тадбирлар натижасида Ўзбекистон меҳнаткашлари бошқа қардош халқларнинг маданий ютуқлари билан яқиндан танишиш имконига эга бўлдилар.

СССРда миллий маданиятларнинг тобора яқинлашиб бораётганлиги ва миллий алоқаларнинг мустаҳкамланаётганлиги ягона социалистик экономиканинг қарор топиши натижасида социалистик идеологиянинг ҳукмрон ғоявий қуролга айланганлиги билан изоҳланади. Чиндан ҳам КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев таъкидлаганидек, СССР шунчаки, давлат тузуми бўлиб қолмай, ҳамма совет халқларининг дили ва қонига сингиб кетган, уларнинг давлат хусусидаги тушунчасининг энг асосий, ҳал қилувчи белгисини ташкил этган ихтиёрий, бузилмас социалистик иттифоқдир.

Эркин ЮНУСОВ,
фалсафа фанлари кандидати.

ҲАМ САБЗАВОТ, ҲАМ БАЛИҚ

Шу дамларда Назарбек қишлоғининг қир ва адирлари, боғ ва токзорлари қор остида. Далалар жимжит. Шудгор қилинган серҳосил ерлар кучига-куч қўшиб семирмоқда. Ариқ ва каналларда зилол сувларнинг овози эшитилмайди.

Кейинги йилларда қишлоқ аҳли бу ерда катта ишларни амалга оширди. Қанчадан-қанча каналлар қазилди, баҳорикор ерларга сув келтирилиб, ток қаламчалари ўтказилди. Ўнлаб гектар ер олмазорга айлантирилди. Қучоққа сиғмас қовун-тарвузлар, ширин-шакар узумлар биргина Тошкент шаҳар меҳнаткашларига эмас, Сибирь ўрмончилари, Донбасс кончиларининг ҳам дастурхонларини безаб турибди. Назарбек қишлоғи далаларида етиштирилаётган ноз-неъматларнинг довруғи узоқ-узоқ шаҳарларга анчадан бери маълум.

Яна бир неча ойлардан кейин далаларда иш қайнаб кетади. Экин экиш, эртаги сабзавот маҳсулотларини ўзиб жўнатиш бошланади. Бу ерда ажойиб тиниб-тинчимас лабзи ҳалол кишилар жуда кўп. Уларнинг узоқ йиллик самарали хизматлари партия ва ҳукуматимиз томонидан бир неча бор тақдирланган. Кўплаб орден ва медаль олган, маҳаллий Совет депутатига сайланган кишилар ҳар бир бўлимда топилади.

«Дамачи» балиқчилик хўжалиги ўзининг сабзавот, меваларидан ташқари кўплаб балиқ етиштириши билан ҳам ном чиқарди. Бу тўғрида илғор ишчи Исмоил Усмонов бундай дейди:

— Шу каналнинг қуйи қисмида Аччикўл номли кўл бор. Худди тарвуз палласига ўхшайди. Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлигининг қарори билан шу ерда балиқчилик хўжалиги ташкил этилган эди. Дастлабки йиллари бу ерда етти киши ишладик. Ер очдик, қамиш ўрдик, шу зайлда балиқ боқиладиган 4 та кўл тайёрладик. Кейинчалик бизга ер қазиш, текислаш машиналаридан ёрдам беришди. Ишимиз юришиб кетди. Шундан бери балиқчилик асосий касбимиз бўлиб қолди. Мен бир неча йилдан бери 12-кўлда балиқчи бўлиб ишлайман. 35 гектар кўлимиз бор. Мен билан бирга Ҳамиджон Анваров ҳам ишлайди. Ҳар йили эрта кўкламдан кеч кузгача балиқчилик билан бандмиз. Биз ўстираётган балиқлар юқори сортларга қабул қилинаяпти. Ўтган йили пландаги 1050 ўрнига 1300 центнер балиқ етиштириб, топшириқни 124 процент қилиб бажардик. Бир йилнинг ўзида хўжаликка 30,7 ўрнига 46 минг сўмлик маҳсулот топширдик. Ҳар гектар кўл сатҳидан 30 ўрнига 37 центнердан балиқ олинди. Биз КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига қарата чиқарган Мурожаатини тўла мақуллаб, зиммамизга оширилган мажбурият олдик. Беш йиллик план топшириғини 4 йилда бажариш режаларини белгиладик. Социалистик мусобақани янада авж олдириб, бу йил ҳар гектар кўл сатҳидан 50 центнердан тирик балиқ сотиш учун курашяпмиз.

— Дастлабки йили, — деди хўжалик директори Қ. Шарипов, — ҳар гектар кўл сатҳидан 150 килограммдан балиқ овланган эди. Биз кадрлар билан ишлашни йўлга қўйдик. Маҳаллий миллат ёшларини балиқчилар тайёрлайдиган махсус курсларга ўқишга жўнатдик. Илғор балиқчилар тажрибасидан фойдаландик. Шу сабабли кейинги йилларда хўжалигимиз айниқса ривож топди. Қамиш, ажриқзорлардан тозаланган ерларнинг бир қисмига шоли, тепаликларга эса қовун-тарвузлар экилди. Адирларга ток қаламчалари, олма кўчатлари ўтқазилди. Қисқа вақт ичида Аччикўлнинг чор атрофида боғлар барпо этилди. Деҳқончиликдан келган даромад эса қурилиш объектларига сарфланди. Кўплаб трактор, экскаваторлар олдик. Каналга насос ҳам қурдик. Сувни 200 метр баландликка чиқардик. Кўллар, экинлар тоза сувлар билан таъминланди.

«Дамачи» номи билан юритилаётган бу хўжалик процент кўрсаткичлари бўйича олдинги ўринларни эгалламоқда. Тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки уч йилида шаҳар меҳнаткашлари дамачиликлардан 15 минг центнер тирик балиқ олишлари керак эди. Амалда эса 17,5 минг центнер ёки 2,5 минг центнер кўп балиқ топширилди. Ўтган йилги иш якуни ҳам қувончли бўлди. Балиқчилар планнигина эмас, зиммага олган социалистик мажбуриятни ҳам шараф билан бажардилар. 5500 ўрнига 6486 центнер тирик балиқ жўнатилди. Ҳар гектар кўл сатҳи ҳисобига 23 ўрнига 26,7 центнердан балиқ овланди. Хўжаликнинг биргина балиқчиликдан олган соф фойдаси 145 минг сўмга етди. Мавжуд 13 кўлнинг ҳаммаси ҳам балиқ топшириш планларини ошириб бажарди.

«Дамачи» балиқчилари Украина ССР Конотоп, Тожикистон ССРнинг Куйбишев номли балиқчилик хўжаликлари билан мусобақадош. Хўжалик ўтган йилни ҳам анча барвақт якунлаб, 1974 йил ҳисобига анча кўп маҳсулот топширишга муваффақ бўлди. Дамачиликлар ҳар гектар кўл сатҳидан кўп балиқ олишда биргина Ўрта Осиёда эмас, ҳатто Иттифоқимиздаги кўлларда балиқ етиштираётган хўжаликлар орасида энг юқори кўрсаткичларни қўлга киритдилар.

Балиқчилар қишлоғида барча қулайликларга эга бўлган турар жойлар қад кўтарган. Ошхона, клуб, болалар боғчаси, ҳаммом, кинотеатр, медпункт балиқчилар хизматида. Буларнинг ҳаммаси коллектив умумий меҳнатининг самарасидан гувоҳлик бериб турибди. Ташландиқ ерни ишга солиб, хушхўр балиқ гўшти етиштиришдек катта ишга қўл урган қайси ишчи билан гаплашманг, келгуси йил режалари ҳақида мароқ билан сўзлашади.

Балиқчилар ўртасида республикамиз 50 йиллиги тўйи шарафига бошланган мусобақа кенг авж олган. Кўпгина балиқчилар ҳар гектар кўл сатҳидан 50 центнердан балиқ олиш мажбуриятини олдилар.

«Дамачи» балиқчилари шонли юбилейгача пландан ташқари 1000 центнер сермой тирик балиқ топширамиз, дейишмоқда. Уларнинг бутун куч ва ғайратлари партия ва ҳукуматимизнинг чақириғига жавобан беш йиллик план топшириғини барча соҳалар бўйича тўрт йилда бажаришга қаратилган. Дамачиликлар балиқ боқишни намунали йўлга қўйиб бу масъулиятли вазифани ҳам уддалайдилар.

М. ҒОЗИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Суратда: Калинин районидаги «Дамачи» балиқчилик хўжалигининг илғор ишчиларидан (чапдан) Х. Раимов, И. Усмонов, Х. Анваров, бўлим бошқарувчиси З. Юнусов, хўжалик директори Қ. Шарипов, бош балиқчи А. Е. Тен.

Ж. Тўраев фотоси.

1975 ЙИЛ ҲИСОБИГА

9-шахтанинг Ленин ордени кавалери Абдураҳмон Маматов бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақада актив иштирок этиб, беш йилликнинг ҳал қилувчи йили планини муддатидан анча илгари бажаришга эришди. Муваффақиятдан руҳланган аҳил коллектив 1974 йил планини ҳам ортиғи билан бажаришга аҳд қилди. Бригада бошлиғи А. Маматов эса 20 декабрдан бошлаб 1975 йил ҳисобидан «қора олтин» қазиб чиқараётир.

МИКРОРАЙОНДА БИРИНЧИ

Олмалиқ шаҳрининг «Химик» микрорайонида қад кўтараётган бинолар ўзига хос архитектура ансамблини ташкил этади. «Алмаликсвинецстрой» трестининг 2-қурилиш бошқармаси бинокорлари кейинги икки йил ичида анчагина объектларни фойдаланишга топширдилар.

Кичкинтойларга қилинган совғалар кишини беҳад қувонтиради. Бу ерда қурилган болалар комбинати 280 ўғил-қизни ўз бағрига олди. Бу — микрорайондаги тўнғич, шаҳарда эса ўттиз тўртинчи болалар боғчасидир.

ТЕЖАМКОРЛИК САМАРАСИ

Оққўрғон районидаги «Москва» колхозида ҳосилнинг кўп қисмини машиналарда териб олиш, техникадан, маҳаллий ва минерал ўғитлардан унумли фойдаланиш, деҳқончилик маданиятини кўтаришда қувончли натижаларга эришилмоқда.

Колхозда 1971 йили ҳар гектар ердан 31,8, 1972 йилда 38,1 центнердан ҳосил олинган бўлса, 1973 йили гектаридан 41 центнердан ҳосил олинди. Машина терими ҳам йилдан йилга ошиб борди. Машинада терилган пахта агрегатлар сонини кўпайтириш ҳисобига эмас, балки ҳар бир «зангори кема» ҳисобига териладиган пахта миқдорини кўпайтириш ҳисобига оширилмоқда. 1973 йилда ҳар бир терим агрегати билан 90 тоннадан пахта терилди.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти бригадаларга ҳамда звеноларга жонкуяр ва ишбилармон кишиларни етакчи қилиб тайинладилар. Бригадалар зарур техника воситалари, керакли миқдорда маҳаллий ва минерал ўғит билан ўз вақтида таъминланди. Ҳамма майдонга «Тошкент» навли чигит экилиб, илғор агротехника қоидалари моҳирлик билан амалга оширилди.

1971 йилнинг бошларидаёқ колхозчиларнинг умумий йиғилишида ҳар хил чиқимларни камайтириш ҳақида қатъий қарорга келинган эди. Шунга кўра, минерал ўғитлар ва техниканинг баъзи қисмлари фақат талабга яраша сотиб олинадиган бўлди. Йиғим-терим даврида ишни асосан техника бажарди. Хўжалик аъзолари бундан кейин ҳам тежамкорлик билан иш олиб боришга интилмоқдалар. Улар меҳнат харажатларини кескин камайтириб, олинадиган соф фойдани кўпайтиришга, колхозчиларнинг турмуш фаровонлигини янада яхшилашга ҳаракат қилмоқдалар. Бултур пахта етиштириш учун жами 683,2 тонна минерал ўғит сарфланди. Бу илгариги йилдагидан 86,4 тонна камдир. Шунинг ўзидан бир неча минг сўмдан ортиқ маблағ тежалди.

Илёс Айвазов, Муслим Тафиев, Тоштемир Маҳмудов ва Мамат Номозовлар колхозда ҳамманинг ҳурматига сазовор. Чунки улар машиналар бункеридан тонна-тоналаб «оқ олтин» тўккан азаматлардир.

Б. ЙЎЛДОШЕВ.

УСТОЗ МУАЛЛИМА

Шарифа опани кўпчилик яхши билади.

Унинг босиб ўтган меҳнат йўли ғоят ибратли.

— Тошкентдаги 82-мактабда ўқирдим, — дея эслайди муаллима. — Она тили ўқитувчимиз Саидазизхон ота Ғаниев менда педагогикага нисбатан меҳр-муҳаббат уйғотди.

Бир куни шундай бўлди. Ўшанда Ленин номли пионер ва ўқувчилар саройига — бадиий ўқиш тўгарагига қатнашардим. Ўзбекистон колхозчиларининг биринчи қурултойи очилди. Қурултойга республикамизнинг биринчи оқсоқоли Йўлдош ота Охунбобоев бошчилик қилдилар. Ўзбекистон пионерлари номидан қурултой қатнашчиларини табриклаш менга топширилди. Қанчалар ҳаяжонланганимни билсангиз эди!

Йўқ, шеърий табрик илиқ қарши олинди. Шу-шу бўлди-ю, санъат, айниқса адабиётга бўлган қизиқишим ортди.

Орзумга эришдим. Мактабнинг тил ва адабиёт ўқитувчиси сифатида ўғил-қизларда ҳам маданиятга қизиқиш ортира бошладим.

Мана, 20 йилдан бери Тошкентдаги 59-мактабда тил ва адабиётдан дарс бериб келмоқдаман...

Камтарин ва оқила аёл Шарифа опа Умарxўжаева билим ўчоғининг фахри. Унинг педагогик маҳоратидан айниқса ёш ўқитувчилар баҳраманд бўлмоқдалар. У методика бирлашмасининг бошлиғи эмасми, дарсларга кириб, машғулотларни таҳлил қилади, фойдали маслаҳатлар беради.

Шарифа опанинг ташаббуси билан «Қизлар клуби» ташкил топди. Муаллима клуб аъзолари билан одоб-ахлоқ мавзуида машғулотлар олиб боради, қизларни камтарликка, меҳнатсеварликка даъват этади.

Адабиёт хонаси яхши жиҳозланган. Бунда ҳам опанинг ҳиссаси катта. Бу ерда ўзбек совет ёзувчиларининг ҳаёти ва ижодини акс эттирувчи стендлар анчагина.

Моҳир педагог ҳурматли оналардан бири. Шарифа опа оилада меҳрибон ва ғамхўр, маслаҳатгўй волида, бош мураббий. Катта ўғил Олимжон Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Физика-техника институтининг илмий ходими. Оқилжон эса Тошкент фармацевтика институтининг студенти. Шаҳзодахон, Баҳромжон, Шарофатхон, Баҳтиёрлар мактабда ўқишади.

Мактабнинг педагогик коллективи, район жамоатчилиги яқинда қалби қуёш зиёкорни пенсияга узатди. Ўттиз йиллик педагогик фаолиятга эга бўлган онахон билим ўчоғи билан ҳамон ҳамкор. У ўз билим ва бой тажрибасини ёш ўқитувчилардан аямайди.

У. РАҲМОНОВ,
республикада хизмат кўрсатган артист.

РЕСПУБЛИКАМИЗ бўйлаб

ТЕРМИЗ. 15-трест бинокорлик материаллари комбинатида йирик панелли уйсозлик цехи дастлабки маҳсулотни бера бошлади. Цех лойиҳадаги қувватга кўра, йилига 35 минг квадрат метр уй-жой тайёрлаб беради. Бу ерда тайёрланувчи 56 квартирали ва 35 квартирали уйларни Сурхондарё областининг шаҳарлари ва қишлоқларида монтаж қилиш мўлжалланади. Уйсозлар цехнинг лойиҳадаги қувватини ярим йилда ўзлаштиришга қарор қилдилар.

●

ТЕРМИЗ. «Сурхандарьинец» туристик поезди биринчи рейсга жўнаб кетди. Унинг областдаги барча район вакилларидан иборат 400 пассажири Кавказ бўйлаб уч ҳафта сафар қилади. Улар Грузия, Арманистон, Озарбайжон пойтахтларида, Қора денгиз соҳилидаги шаҳарларда бўладилар.

Сайёҳларнинг кўпчилиги зарбдор меҳнати учун мукофот сифатида йўлланмани бепул олди.

●

НУКУС. Нукус районининг қўриқ ерда барпо этилган «Советская Каракалпакия» совхози шоликорларининг уйларига давлат электр тармоқларидан арзон электр энергия келтирилди. Бу ерга 6,5 километрли электр линияси тортиб келтирилди, трансформатор ўрнатилди.

●

НУКУС. Қорақалпоғистон АССР бинокорлик материаллари комбинати енгил ғишт пишириб чиқара бошлади. У одатдаги ғиштга нисбатан икки баравар катта бўлсада, вазни унинг ярмича келади. Бундай ғишт қурилиш муддатларини анча қисқартиришга, цемент сарфини камайтиришга имкон беради. Айни маҳалда енгил ғишт пиширишга ўтган корхона машина-ускуналаридан тўла-тўкис фойдаланиш мумкин бўлиб қолди.

●

ШЕРОБОД. Бу ерда қурилаётган ингичка толали пахтани қайта ишловчи заводда машина-ускуналар монтаж қилина бошлади. У республиканинг жанубида йилига 25 минг тонна хом ашёни қайта ишлашга қодир шу типдаги катта корхона бўлади. Заводга тошкентлик инженерлар конструкциясидаги валикли тола ажратувчи серунум машиналар ўрнатилмоқда. Завод бу йил ишга тушади.

●

ҚЎҚОН. Шаҳардаги яна бир завод — «Электромаш» заводининг маҳсулоти — «ТД—300» маркали трансформаторга давлат сифат белгиси берилди. Бу аппарат пухталиги, ишлатишда қулайлиги ва ташқи кўриниши жиҳатидан жаҳондаги энг яхши намуналар даражасида туради ва халқаро бозорда шуҳрат қозонган. Эндиликда корхона коллективи фахрли беш қиррали эмблема туширилган беш хил машина ишлаб чиқаряпти.

●

ТЎРАҚЎРҒОН (Наманган области). «Қизил Юлдуз» колхозида автомат телефон станцияси ишга туширилди. Бу станция 100 та абонементга хизмат қилмоқда. Шу билан район хўжаликларида беш йиллик бошланганидан бери бешинчи АТС ишга туширилди.

●

ЧУСТ. Бу ердаги миллий пичоқчилик заводидан хуш хабар олинди. Чустлик атоқли пичоқчиларнинг маҳорати Дамашқдаги халқаро ярмаркада юксак баҳо олибди. Усталар мамнун: пўлатнинг ватани Сурия ҳисобланади-да. Ҳозир Чуст пичоқчилик заводининг уч хил маҳсулоти давлат сифат белгиси олишга тақдим этилди.

(ЎзТАГ).

ДУНЁ ОВОЗИ
чет эл хабарлари

ПРАГАДА ТАНТАНАЛИ МАЖЛИС

ПРАГА. 10 январь. (ТАСС). 1972—1973 йилларда чиққан «Проблемы мира и социализма» журналининг ишини муҳокама қилишга бағишланган кенгаш тугагач (унда 67 Коммунистик ва ишчи партияларининг вакиллари қатнашди), Прагада журналнинг 15 йиллигига бағишланган тантанали мажлис бўлиб ўтди.

Халқаро Коммунистик ва ишчилар ҳаракатини ташкил этувчи партияларнинг кўпдан-кўп вакиллари редакциянинг мажлислар залига йиғилишди. КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев бошчилигидаги КПСС делегацияси ҳам шу ерда ҳозир бўлди.

«Проблемы мира и социализма» журналининг бош редактори К. И. Зародов тантанали мажлисни очди.

Мажлисда табрик нутқлари сўзлаган кишилар кейинги йилларда халқаро Коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг обрўси ўсиши билан бирга шу журналнинг роли ҳам тобора ўсаётганлигини алоҳида таъкидладилар. Улар қардош партиялар «Проблемы мира и социализма» журналининг редакцияси билан янада қалин ҳамкорлик қилишлари зарур. Журнални халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг янада муътабар минбарига айлантирмоқ зарур, деб таъкидладилар.

СОВЕТ МУТАХАССИСЛАРИ ИШТИРОКИДА

ДАМАШҚ, 9 январь. (ТАСС мухбири).

Сурияда Фрот гидро энергетика комплекси қурилишидаги ишлар бир дақиқа ҳам тўхтамаётир. Сурия ишчилари ва Совет мутахассисларининг фидокорона меҳнати туфайли қурилишнинг биринчи навбати аввал белгиланган муддатидан бир йил олдин тугалланди. Фрот ГЭСи қурилиши тугаганидан сўнг Сурия арзон электр энергиягина олиб қолмасдан, суғориладиган майдонини ҳам бир мунча кенгайтиради.

Ҳозирги вақтда Фрот дарёси ҳавзаси районида 10 га яқин янги поселка қурилган. Бу поселкаларга қўл бола кўлларнинг сув бостириладиган яқин атрофидаги қишлоқларнинг аҳолиси кўчиб ўтади. Насос станциялари, суғориш системалари, чорвачилик ва қишлоқ хўжалик фермалари, тажриба хўжаликлари ва янги ерларни ўзлаштириш юзасидан олиб борилаётган бошқа каттагина ишлар ҳозиргача тамомланди ёки тамомланиш арафасида турибди.

ИШЧИЛАР СИНФИ МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

БОНН, 9 январь. (ТАСС). Рурнинг катта индустриал маркази — Эссенда Англия, Бельгия, Дания, Греция, Испания, Италия, Португалия, Швейцария, Швеция, Туркия, Франция ва ГФР коммунистик ва ишчи партиялари вакилларининг конференцияси ўз ишини бошлади. Бу конференция Европадаги капиталистик мамлакатлар Коммунистик ва ишчи партияларининг кенгашига тайёргарлик муносабати билан Германия Коммунистик партияси правлениесининг ташаббусига биноан ўтказилмоқда. Европадаги капиталистик мамлакатлар Коммунистик ва ишчи партияларининг кенгаши 26—28 январда Брюсселда ўтади.

Германия Коммунистик партияси правлениеси президиумининг аъзоси Л. Мюллер конференция иштирокчиларини табриклаб нутқ сўзлади. Ҳозирги вақтда, деб таъкидлади у, капиталистик давлатлардаги ажнабий ишчиларнинг аҳволи билан боғлиқ проблемалар алоҳида муҳим аҳамият касб этмоқда. Германия Коммунистик партияси правлениеси секретариатининг аъзоси В. Цизлак ўз докладида ажнабий ишчилар, шу жумладан Германия Федератив Республикасидаги ажнабий ишчилар проблемаси тўғрисида гапириб ўтди.

Р. НИКСОННИНГ МАКТУБИ

ВАШИНГТОН, 10 январь. (ТАСС). АҚШ президенти Р. Никсон Франция, ГФР, Англия, Италия, Голландия ва Норвегия, шунингдек Канада ва Япония ҳукуматларининг бошлиқларига шахсий мактуб йўллаб, энергетика танқислигини ҳал қилиш учун мумкин бўладиган чораларни муҳокама қилмоқ учун 11 февралда Вашингтонда очиладиган кенгашда қатнашишга таклиф қилди. Сан-Клементеда (Калифорния штати) Оқ уйнинг вакили шу гапни маълум қилди.

ДОФАР ҚАҲРАМОНЛАРИ

ХАЛҚАРО МАВЗУДА

Уммон составидаги Дофар князлигида Уммонни озод қилиш халқ фронти армияси билан Уммон султони Қобус бин Саиднинг сараланган армияси ўртасида жанглар давом этмоқда.

Халқ фронти армиясининг вакили берган хабарга қараганда, уруш ҳаракатлари тўртта зона бўйича олиб борилмоқда. Уммон ватанпарварлари Ғарбий зона, Марказий зона, Шарқий зона, Хо Ши Мин деб номланган зоналарда инглиз империалистлари ёрдам бериб турган Султон Қобус армиясига қақшатгич зарба бермоқдалар.

Сарфит, Салала, Гейзар, Ашур, Кизлит районидаги жангларда халқ армияси Қобуснинг ёлланган армиясини мағлубиятга учратди, артиллерия ёрдамида душман истеҳкомлари ер билан яксон қилинди. Султон Қобуснинг ёлланган армиясига Англия полковниги Хью Олдмен раҳбарлик қилмоқда. Чунки мамлакат бутун ҳокимият расмий жиҳатдан Уммон султонига қараса ҳам аслида инглиз империалистлари ўз маслаҳатчилари ва генерал консули орқали Уммон устидан тўла назорат қилиб турибди. Масир, Салала, Маскат яқинида Англиянинг қуролли кучлари тўпланган. Бу районлар ҳарбий базаларга айлантириб юборилган. Уммоннинг стратегик аҳамияти, йилига 25 миллион тонна нефть берадиган конлари империалистларни илгаридан қизиқтириб келади.

1970 йил июнда Уммонда бу мамлакатни ва араб қўлтиғи соҳилларини озод қилиш миллий демократик фронти тузилган эди. У инглизлар, султонлар ва шайхлар ҳукмронлигига барҳам бериш вазифасини ўз олдига мақсад қилиб қўйган. Майдони 213 минг квадрат километр, аҳолиси 800 мингдан ортиқ бўлган Уммоннинг Дофар вилоятидаги жанглар бутун мамлакатнинг озод бўлишини тезлаштиради.

Дофар вилоятидаги жангларда Англия самолёти ва учувчилари, маслаҳатчиларидан бир неча ўнлаб киши йўқ қилинди. Кейинги маълумотларга қараганда Англия империалистлари Қобус ҳукмронлигини сақлаб қолиш учун 120 дан ортиқ ҳарбий мутахассисларни юборган. Ҳалокати яқинлигини сезган Уммон султонлиги Дофарнинг ватанпарвар кучлари томонидан озод қилинган районларни ҳаводан бомбардимон қилиб, маҳаллий аҳоли қонини тўкмоқда, қурилишлар, биноларга зарар етказмоқда. Ўз ватанини озод қилишга отланган халқ армиясининг жангчилари ҳар қандай қийинчиликларга қарамай, жанг қилиш маҳоратини кундан-кунга ошириб бормоқдалар.

Озод қилинган районларда янгича яшаш шароитлари ташкил қилинмоқда. Халқ армиясининг жангчилари В. И. Лениннинг турли асарлари билан қизиқиб танишиб чиқмоқдалар. Кўкракларига Лениннинг сурати туширилган значокларни тақиб олган жангчилар баланд руҳ билан кураш олиб бормоқдалар.

Англия империалистларининг ҳийла-найранглари ҳам, Американинг Ҳинд океанида, Араб мамлакатлари сувларида изғиб юрган 7-флоти ҳам Дофар қаҳрамонларини чўчита олмайди. Халқ армиясининг ғалабаси муқаррардир.

А. ОМИЛОВ,
Низомий номли Тошкент педагогика институтининг катта ўқитувчиси.

ГОЛЛАНДИЯ. Эйндховен шаҳридаги «Кемпенланд» нон-кондитер фабрикасининг 200 ишчиси корхона хўжайинининг фабрикани «Манеба» концернига сотиш ҳақидаги қарорига қарши норозилик намойиши билан чиқди. Фабрика дирекцияси намойишчиларга ён босишга ва уларнинг талабларини қондиришга мажбур бўлди. Ишчиларни уч йил мобайнида мустақил меҳнат ва аниқ маош билан таъминлашга ваъда берди. Суратда: намойишчилардан бир группаси.

АПН—ТАСС фотоси.

МАОИЗМНИНГ РЕАКЦИОН МОҲИЯТИ

СОФИЯ, 9 январь (ТАСС). Болгария Компартияси Марказий Комитетининг органи «Партиен живот» («Партия турмуши») журнали «маочилар ва жамоат фикрини шакллантириш» сарлавҳали мақола эълон қилди. Бу мақолада маоизм эклектизм тусидаги мафкуравий оқим эканлиги кўрсатиб берилган.

«Мао ғоялари» дейилади мақолада, майда буржуа қарашлари, анархизм ва троцкизм элементлари, текисчилик истеъмол социализми билан анъанавий Хитой фалсафаси айрим қоидалари сарқитларининг қоришмасидан иборатдир. Маочилар ўз фаолиятларининг пролетариатга зид, ленинизмга зид моҳиятини яшириш учунгина марксистик терминологиядан фойдаланадилар, дейилади мақолада. Улар Хитой халқини бутун дунёдан ўзига хос «мафкуравий» хитой девори орқали ажратиб қўйдилар. Хитойда социал сиёсат мутлақо таҳлил этилмайди. У ерда ҳамма нарса «буюк дарға» тасдиқлаб қўйган нормалар ва мезонларга мувофиқ «талқин этилади». Хитойда идеология, у билан бирга ижтимоий фанлар ҳам Мао доктринаси жарчиси бўлиб хизмат қилмоқда.

Маочилар марксизм фалсафасини ревизия қилиб, умумий, абстракт, конкрет нарсалар ўртасидаги диалектик алоқани инкор қилиш йўлидан, уларнинг чуқур бирлигини, ўзаро таъсирини инкор қилиш йўлидан бормоқдалар. Маочиларнинг даъво қилишича, марксизм миллий формаларга кирган тақдирдагина, аввало, Хитой воқелигининг конкрет шароитларидагина ҳаётий таълимот бўлиши мумкин эмиш.

Маоизм идеологияси ғайри инсоний характерда эканлиги, у аҳлоқ билан сиёсат ўртасидаги ўзаро муносабатларга фанатик ва бачкана ёндошаётганлиги маозим идеологиясининг характерли белгиларидир, дейилади мақолада. Маочилар сиёсатни коммунистик инсонпарварлик нормаларидан ҳар хил йўллар билан ажратиб қўймоқдалар ва қўпол ҳарбий-бюрократик нусхадаги майда буржуа антикоммунизмини энг олий фазилат деб ҳисобламоқдалар.

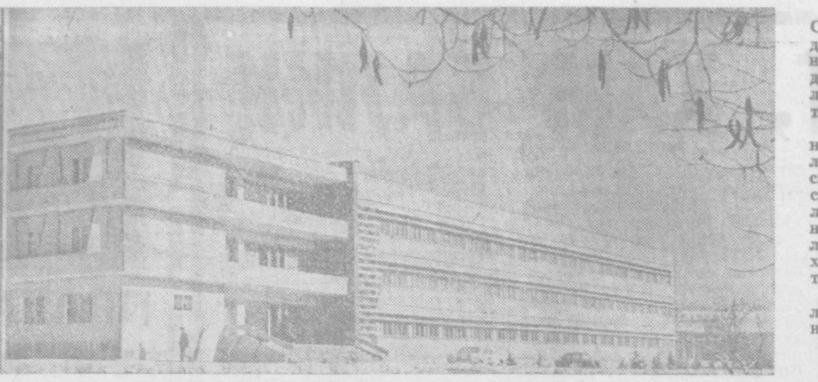

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги раҳбар ходимлар малакасини ошириш институти иш бошлади. Бу ерда мутахассислар ўз ихтисосликлари бўйича бой билим ва тажрибага эга бўладилар.

Институтда учта факультет ишлаб турипти. Уларда ҳар йили 750 киши бой малака ҳосил қилади. Янги илмий муассаса ҳашаматли бинода жойлашди. Бу ерда машғулотларни олиб бориш учун ҳамма қулай имкониятлар бор. Кутубхона, қироатхона ва ётоқхона тингловчилар ихтиёрида.

Суратларда: (чапдан) машғулот пайтида. Институт биносининг умумий кўриниши.

А. Абалян фотолари.

ЛЕНИН ЯШАГАН ЖОЙДА

Ульяновск шаҳрининг марказида, Волга дарёсининг юқори қирғоғидаги кўркам жойда В. И. Ленинга бағишлаб мемориал марказ бунёд этилган.

Бу меъморнал комплекс атрофида ҳозир «Халқлар дўстлиги» парки бунёд қилинади. Бу ишда ҳозир 15 республика қатнашмоқда. Улкан боғ кўкаламзорлаштирилиб, турли-туман гулларга бурканган. «Ўзбекистон» боғининг марказида эса пахтанинг алюминдан ишланган чаноғи ўрнатилади. Бунинг лойиҳасини скульптор Қодир Салоҳиддинов яратмоқда.

Халқлар дўстлиги маданият ва истироҳат боғини барпо этишда кўпгина тошкентлик архитекторлар, скульпторлар қатнашмоқда.

Ҳозир қаҳратон қишнинг совуқлигига қарамай, «Ўзбекистон» боғини яратишда қизғин иш олиб борилмоқда. Бу иш келгуси йил битказилади.

ДИЛРАБО ҚЎШИҚ ВА КУЙЛАР

Шу кунларда Ангрен шаҳар маданият уйи ҳаваскорлари Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллигига атаб рангба-ранг номерда концерт программалари тайёрлашмоқда.

Улар вақти-вақти билан шаҳарнинг керамика комбинати, 9-шахта, кон устини очиш разрези ва олий ўқув юртларида ҳам концерт бермоқдалар. Бунда рус, ўзбек, қозоқ, татар ва бошқа миллатларнинг куй, қўшиқ, рақсларига катта ўрин берилган. Ҳаваскорлар партия, Ватан, совет халқлари дўстлиги, Ўзбекистон ҳақида ёзилган шеърларни музикага солмоқдалар.

Шаҳарда яқинда ёшлар учун «Буратино» қўғирчоқ театри ташкил этилди. Театр коллективи каникул кунларида болалар боғчалари, мактаб коллективлари ўртасида қатор спектакллар кўрсатди. Шу кунларда театр Ўзбекистон олтин тўйига атаб Аркадий Гайдарнинг «Ҳарбий сир» повести асосида яратилган янги спектаклни тайёрламоқда. Шундай қўғирчоқ театрларини шаҳарнинг бошқа мактабларида ҳам ташкил этиш мўлжалланмоқда.

КЎРКАМ БИНОЛАР

Бўка район меҳнаткашлари йил сайин мўл ҳосил олиб, кўп даромад қилмоқда. Бу даромадларнинг бир қисми, турар-жой, маданий маиший бинолар қуришга сарфланмоқда. Янги йилнинг дастлабки кунида районнинг «Кўкорол» совхозида ишчиларга яна бир туҳфа қилинди. Совхозда ҳар бири тўрт оилага мўлжалланган саккизта турар-жой биноси фойдаланишга топширилди.

Қўли гул қурувчилар кичкинтойларни ҳам унутганлари йўқ. Жамбул номли колхозда 90 ўринли болалар боғчаси кичкинтойларни ўз бағрига олди. Куни кеча шундай боғча районнинг Мичурин номли колхозида ҳам ишга туширилди.

ЭЛ ХИЗМАТИДА

Ангрен шаҳар Совети ижроия комитетида депутатлар группасининг иш тажрибалари ҳақидаги масала муҳокама қилинди.

Бунда депутатлар группалари раҳбарлари — керамика комбинати директори Т. Исломов, шаҳар босмахонаси директори М. Ҳунаров, «Убекшахтострой» трести бирлашган қурилиш касаба союзи комитети раиси А. Муравицкийлар группа иш тажрибалари ҳақида сўзлаб бердилар. Меҳнаткашлар депутатлари Ангрен шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси Н. Юрин депутатлар группаси ишини янада яхшилаш ва аҳолига ҳар томонлама хизмат кўрсатишнинг янги формалари ҳақида батафсил тўхталиб ўтди.

И. АҲМЕДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

ПЎЛАТДЕК ТОБЛАНГАН ДЎСТЛИК

Дўстлик, ҳамкорлик, ўзаро иззат-ҳурмат!... Қандай яхши инсоний фазилат! Агар сиз металлурглар шаҳри — социалистик Бекободдаги қайноқ ҳаёт билан яқиндан танишсангиз, ана шу юксак туйғу, ўзаро дўстлик ва биродарликнинг кучқудрати нақадар улуғ эканлигига яна бир бор ишонч ҳосил қиласиз.

Қўлни-қўлга бериб, жўшқин меҳнат завқи билан яшаётган бекободликларнинг ўзаро дўстликда орттирган бой тажрибалари бор. Эҳтимол, шаҳарда турли миллат вакиллари яшаб, меҳнат қилаётганлиги туфайли бундай ютуққа эришилгандир, деб ўйларсиз. Бу-ку, тўғрия, аммо металлурглар ўртасида пўлатдек мустаҳкам дўстлик, аҳиллик ўша оғир меҳнат дамларида пухта замин ҳозирлаганлиги рост.

Шундай эмасми? Эсланг-а. Бекободда фойдаланишга топширилган цемент комбинати қурилишининг ўзи бўлмаган-ку, ахир! Ёки «Фарҳод» ГЭСи қурилишини олиб кўрайлик. Бу улкан нурхона ўзбек ва рус, украин ва қозоқ, кўйингчи катта бир оилага жам бўлган турли миллат кишилари қалб кўри, билак кучи ва толмас иродаси билан бунёд этилганини ким билмайди дейсиз!

Донғи бутун мамлакатга ёйилган улуғ доҳиймиз Ленин номи билан аталмиш Ўзбекистон металлургия заводи дастлабки маҳсулотини ишлаб чиқарганда «Бунда менинг ҳам муносиб улишим бор» деб фахрланиш ҳис-туйғуси билан тўлиб-тошган металлурглар орасида турли миллат вакиллари анчагина эди.

Ҳа, цемент комбинати ҳам, «Фарҳод» ГЭСи ҳам, Ўзбекистон металлургия заводи ҳам — ҳамма-ҳаммаси мамлакатимиз ҳаётидаги ўша оғир йилларда бунёд этилди. Ўшанда ишчи кучи етишмас эди. Шундай бўлса ҳам интернационал дўстлик ва қардошлик халқлар ҳамкорлиги ўз куч-қудратини рўйирост намойиш қилди.

Мирзачўлни ўзлаштириш бўйича ленинча планни амалга ошириш учун тезкорлик билан қурилиш материаллари ишлаб чиқаришни кенг йўлга қўйишга тўғри келди. Орадан кўп ўтмай Хилково цемент заводи ишга тушди. Улуғ Ватан урушининг оғир кунларида металл заводи ўз маҳсулотини бера бошлади.

Ўзбек пўлати! Унинг довруғи кенг ёйилган. Буюк дўстлик тимсоли ўлароқ пўлат оқими ҳаракатга келди. Жумладан, донгдор пўлат қуювчи Саид Нуритдинов дўстлар меҳри билан ўсди, улғайди.

Ёш Саиднинг меҳнатдаги илк таржимаи ҳоли металл заводи қурилиши йилларига тўғри келди. У корхонани бунёд этиш даврида оддий қурувчи бўлиб тер тўкди.

Ёш йигитча қалбида металлург бўлиш орзуси аланга олди. Буни ҳис қилган завод маъмурияти унинг истагини амалга ошириш мақсадида Саидни Уралга ўқиш ва тажриба орттиришга юборди. Бўлғуси ўзбек металлурги рус ва украин устозларнинг меҳрига қонди.

Кечаги шогирд бугун донгдор металлург. У ҳам ўзига муносиб шогирдлар тайёрлашга бел боғлади.

Саид Нуриддинов бўш вақтларини кўпинча ёш металлурглар орасида ўтказади. Ўзининг ҳаёт йўли ҳақида гапириб беради, ураллик устозларнинг олижаноб фазилатларини фаҳр билан эслайди. Ўзбекистон металлургия заводи тарихининг жонли гувоҳи сифатида қадрдон корхонанинг босиб ўтган йўли тўғрисида ҳикоя қилади. Заводни тиклашда қардош республикаларнинг берган ёрдамлари, жойлардан қурилиш материаллари, машиналар, турли асбоб-ускуналар олиб келинганлигини айтади. Бу суҳбатлари билан у ёшларда ўзаро ҳурмат ҳиссини орттиради, уларга интернационал дўстлик туйғусини сингдиради.

Чиндан ҳам Бекобод—дўстлик шаҳри! Бу ҳақда яна кўплаб мисоллар келтириш мумкин. Зеро, «Бекобод — дўстлик шаҳри» деган мавзу лектор ва пропагандистлар суҳбатларининг бош мавзусига айланиб қолган.

«Ягона оилада» деб номланган шаҳар халқ университети машғулотларининг тематик плани ҳам буни яққол кўрсатиб турибди. Мазкур маданият ўчоғида ўтказилган суҳбатлар тингловчиларда катта қизиқиш уйғотаётир. Т. Абдураимов, С. Жабборов, Н. Кузнецов ва бошқа лектор ҳамда пропагандистлар олиб борган машғулотлар бевосита шаҳар ҳаёти, бу ерда қарор топган ўзаро дўстликка бағишланди. Суҳбат ва учрашувлар тингловчиларда ўз шаҳарлари билан фаҳрланишга, унинг янада гуллаб-яшнаши учун ҳисса қўшишга даъват этади.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли ярим асрлик тўйи олдидан шаҳар клублари, кутубхона ва билим юртлари «Қудратимиз — дўстликда» деган мавзуда туркум лекциялар ўтказилади. Бундай тадбирни амалга оширишда шаҳар партия комитетининг лекторлар группаси катта фаолият кўрсатади.

Республика юбилейи муносабати билан «Социалистик Бекобод — республикамиз фаҳри», «Биз — интернационалистлармиз» деган кечалар бўлади. Кишилар металлурглар шаҳрининг донгдорлари, турли авлод вакиллари билан учрашувларга тўпланишади.

Даврада суҳбатлар авжга минади. Меҳр-садоқат ва дўстлик улуғланади. Пўлатдек тобланган дўстлик тароналари баралла янграйди.

А. АЛИЕВ.

ҚОРБОБО ВИКТОРИНАСИ

2519-автоколонна ишчиларининг фарзандлари қишки каникулни соз ўтказдилар. Яқинда автоколонна клубида ўқувчиларнинг қорбобо билан учрашуви бўлиб ўтди. Учрашувга қорбобо автоинспектор кийимида келди.

Олдинига қорбобонинг кийимини кўриб одамлар ҳайрон бўлишди. Аммо, зум ўтмай, қорбобонинг мақсадига ҳамма тушунди. У ўзи билан бирга турли йўл қоидалари белгиларини ҳам олиб келган экан. Шу ерда «Йўл қоидаларини биласизми?» деган темада викторина ташкил этилди.

Шоферларнинг фарзандлари қорбобонинг барча саволларига тўла жавоб бериб, турли-туман совға-саломлар олдилар. Викторинадан сўнг ўйин-кулгилар бошланди. Қорбобо билан бўлган учрашув болаларда зўр таассурот қолдирди.

Бундай викториналарни ташкил этишда Тошкент Давлат медицина институти социал гигиена кафедраси ходимлари ҳам фаол қатнашмоқдалар. Чунки, шифокорлар турли хил шикастланишларнинг олдини олиб қолиш учун ҳаммадан кўра кўпроқ қайғурмоқдалар. Бундай викториналар йўл қоидаларини кенг пропаганда қилишда ва болаларни тўғри юришга ўргатишда қўл келади.

Суратда: инспектор Қорбобо викторина қатнашчилари даврасида.

НАВОИЙ АСАРЛАРИ ЛУҒАТИ

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

Буюк бобокалонимиз Алишер Навоий ўзбек адабий тилимизнинг асосчиси ҳам саналади. Унинг ўзи ҳам

«Турк назмида мен тортиб қалам,
Айладим ул мамлакатни яққалам»

деганида батамом ҳақли эди.

Шу билан бирга Навоий ёшлигиданоқ араб ва форс тилларини пухта билган, бу тилларда яратилган ажойиб асарларни мутолаа қилган. Бу табиий бир ҳол эди. Негаки, форс ва араб тиллари Шарқнинг кўпчилик мамлакатларида расмий давлат ҳамда сўзлашув тили бўлиб, халқлар ва элатларни бир-бирига сиёсий ва маданий соҳада яқинлаштирган. Хусусан, Хуросон ва Мовароуннаҳрда форсий тилда ёзиш одат тусига кирган бўлиб, ерли халқ тили бўлмиш туркий адабий тил унча ривож топмаган эди.

Алишер Навоий ана шу тилнинг байроқдори бўлди. У ўзининг кўпчилик асарларини туркий тилда ёзди. Поэзия ва прозада, яъни форсий тил ҳукмрон бўлган жабҳаларда у шундай дурдоналар яратдики, улар бутун Шарқ маданиятининг кўркига айланди.

Шунга қарамай Навоий тил масаласида ҳам чинакам интернационалчи эди. У ўз асарларида форс ва араб тиллари бойлигидан ҳам усталик билан фойдаланди, зеро бу тилларни ҳам ўз она тилидек мукаммал биларди. Навоий ғазалларида, достон ва насрий асарларида ҳам форс ва араб сўзлари, шунингдек, ўша даврдаги туркий халқларга хос сўз ва иборалар кўп учрайди. Шу боисдан Навоий асарлари луғатини яратиш кўп йиллардан буён совет навоийшунослиги олдига муҳим вазифалардан бири қилиб қўйилган эди. Бу борада Улуғ Ватан урушидан аввал бошланган хайрли иш кейинги даврларда давом эттирилди. Бундан йигирма йил бурун нашр этилган «Ўзбек классик адабиёти асарлари учун қисқача луғат» тез орада тарқалиб кетган эди. Мана, ниҳоят бу борадаги ишлар давом эттирилгани натижасида «Навоий асарлари луғати» нашр қилинди.

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоблари Порсо Шамсиев ва Собиржон Иброҳимовлар тузган мазкур «Навоий асарлари луғати»ни Алишер Навоий асарларининг ўн беш томлигига илова тарзида Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти босиб чиқарган. Луғатда 12500 га яқин бош сўз ва 8000 дан ортиқ иборанинг ҳозирги адабий тилимиздаги маъноси берилган. Ҳозирги навоийхонлар учун у ёки бу даражада тушунарли бўлмаган арабча, форсча, юнонча, ҳиндча сўзларга қисқача, енгил услубда осон тушунадиган қилиб изоҳ ёзилган. Кўп ўринларда ана шу сўзлар ишлатилган Навоий ғазаллари, достонлари ва бошқа асарларидан бир-икки сатр берилган, изоҳланувчи сўзлар ёнига араб алифбесидаги ёзуви ҳамда улар қайси тилга мансублиги кўрсатилган.

Луғат муқаддимасида у «келажакда Алишер Навоий асарлари юзасидан мукаммалроқ луғат яратишдаги биринчи тажрибадир» дейилган. Мазкур тажриба муваффақиятли чиққан, деб айтиш мумкин. Шубҳасиз, «Навоий асарлари луғати» ўзбек классик адабиёти ихлосмандлари учун керакли қўлланма бўлиб хизмат қилади.

И. СУЛТОНОВ.

Спорт

УМИДЛИ ЁШЛАР

Спорт маҳорати республика ёшлар мактаби шахматчилари билан Чимкент области ёш шахматчилари ўртасидаги мусобақа қизғин давом этмоқда. Учрашувда тошкентликлардан 14 шахматчи иштирок этмоқда.

Дастлабки учрашувлардаёқ тошкентлик спортчилар зўр маҳорат билан ўйнаб, кўпчиликда катта умид туғдирдилар. А. Бегельман, А. Мажидов ва А. Бабушкиналар биринчи турда ўз рақиблари устидан ғалаба қозондилар. Ҳозирча тошкентликлар 8,5:5,5 ҳисобида олдинда келмоқдалар.

МУСОБАҚАЛАР ТУГАДИ

Челябинскда фигурали учиш бўйича СССР кубоги учун ўтказилган мусобақа ниҳоясига етди. Жуфт бўлиб учишда энг юқори баҳо олган москвалик И. Доднина ва А. Зайцев мусобақа ғолиби деб топилди. Иккинчи ўрин Н. Горшкова ва Е. Шеваловский, учинчи ўрин эса ленинградлик И. Воробьева ва А. Власовга насиб бўлди.

ФИНИШ ЯҚИН

Тбилисида ўтаётган аёл шахматчиларнинг СССР чемпионатида ғолиблар тез-тез ўзгариб турипти. Турнир бошида Козловская мудом биринчиликни қўлда сақлаб келган эди. Ундан сўнг орада бироз Гаприндашвили ҳам ғолиб бўлиб турди. Энди эса навбатдаги партияларни муваффақиятли якунлаган Шуль биринчи ўринга чиқиб олди.

Ҳозир Шуль 12 очко тўплаган. Гаприндашвили билан Медяникова ҳисобига 11,5 тадан очко ёзилган. Учрашувда тошкентлик шахматчи Борисенконинг омади келмай турибди. Унинг ҳисобида ҳозир беш очко бор.

Гастингсда ўтаётган халқаро турнирда эса ўн биринчи партия ўйналди. Бу гал турнир ғолиби Кузьмин голландиялик Тимман билан ўйнаб, дуранг натижага эришди. Ўн бир ўйинда 8,5 очко тўплаган Кузьмин биринчи ўринда, 7,5 тадан очко тўплаган Тимман, Таль ва Сабо ундан кейин келмоқдалар.

ЧИРЧИҚ ЯНГИЛИКЛАРИ

НИШОНДОРЛАР

Тўққизинчи беш йилликнинг учинчи йилида ажойиб ютуқларни қўлга киритган «Ўзбекхиммаш» заводининг 350 ишчиси «Социалистик мусобақа ғолиби» нишонига сазовор бўлди. Нишондорлар орасида темирчи У. Ғуломов, кранчи Е. Ли, фрезерчи О. Усмонов, токарь В. Мамаев ва бошқалар бор.

Нишондор ишчилар ҳозир бор имкониятларни ишга солиб, 1974 йил планини узоғи билан июль ойигача бажариш учун курашмоқдалар.

ИШЧИЛАР ҲУРСАНД

Ғишт заводида қуриб битказилган 100 ўринли янги ошхона ишчиларга хизмат кўрсата бошлади. Ошхона ва овқатланиш зали замонавий ускуналар ва мебеллар билан жиҳозланган.

Шаҳарнинг 36 жойида ҳозир ишчи ошхоналари ишлаб турипти. Бундан буён ишчи ва хизматчиларга кўрсатиладиган маиший хизмат кўлами яна ҳам кенгайиб боради.

АНСАМБЛЬ ЮБИЛЕЙИ

Пойафзал фабрикасида ташкил этилган ашула ва рақс ансамбли яқинда ўзининг ўн йиллигини нишонлади. Ансамбль корхона янги ташкил этилган кезларда тузилган бўлиб, ўтган давр ичида ишчилар орасида 200 дан ортиқ концерт қўйиб берди. Кўплаб конкурсларда ва кўрикларда иштирок этди.

Ҳозирги кунда санъаткор ишчилар республикамиз юбилейига бағишлаб махсус программа тайёрламоқдалар. Янгидан ёзилаётган қўшиқларни вокалчи солистлар Э. Халитова, опа-сингил Куртаметовалар ва бошқа санъаткорлар ижро этишади.

О. ЛЕВАК,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30— МОСКВА. 12,35 — Янгиликлар. 12.45 — «Колокольчик» театри. 13.05 — Киножурнал. 13.15 — Телеочерк. 13.45 —Концерт. 14.15— **Бальзакнинг буюк муҳаббати** (бадиий фильмнинг 6-серияси). 15.10 — Ҳужжатли фильм. 15.55 — Шахмат мактаби. 16.25 — Инсон ва табиат. 16.55 — Рассом Василий Перов ҳақида ҳикоялар. 17.25 —Янгиликлар. 17.35 —Чор атроф қадрдон ерлар. 18.05 — **Лесси** (бадиий фильмнинг 8-серияси). 18.30 — ТОШКЕНТ. 18.35 — Студентлик олтин даврим. 19.05 — Музикали кўрсатув. 19.45 — «Ахборот». 20.45 — «ЧАШМА». 22.00 — «ВАҚТ». 22.30 — Иқтисодий билимлар клуби. 23.15 Фигурали учиш бўйича мусобақалар. (Москва). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 18.00 — МОСКВА. 18.30 — Эфирда — «Молодость». 20.10 — Жаҳон халқлари ижоди. 21.00 — **Бальзакнинг буюк муҳаббати** (бадиий фильмнинг 7-серияси). 22.00 — Ҳужжатли фильм. (Тошкент). 22.30 — Қўшнилар. 23.15 — Музикали программа. (Тошкент). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — ТОШКЕНТ. Янгиликлар. 19.15 — Кинокомедия. 20.25 — Тошкент шаҳри ва Тошкент области меҳнаткашлари учун телевизион программа. 20.55 — Реклама. 21.05 — **Энг сўнгги кун** (спектакль).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА 11 I да **Трубадур** (кечқурун). 12 I да **Майсаранинг иши** (кундузи).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 11 I да **Оқшомдан тушгача** (кундузи), 12 I да **Оқшомдан тушгача** (кундузи).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 11 I да **Фарғона тонг отгунча** (кечқурун). 12 I да **Ҳижрон** (кечқурун).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — ЯНГИ ЙИЛ ЦИРК ТОМОШАЛАРИ (10.00, 12.30, 15.00, 17.30 да).

КИНО

Кўнгил хушлик чоғлари — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун). «МИР», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ВОСТОК» (16.00, 20.00), «МОСКВА» (11.30, 19.00, 20.30);

Қора капитан — «ДРУЖБА», «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «МИР», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун);

Яшасин, муҳаббат — «КЎКЧА», А. НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Катта кир — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 16.00, 18.00, 21.30), «ВОСТОК» (10.00, 12.00, 14.00, 21.45);

Сиз ҳамма гапни айтмабсиз, Ферран! — «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун);

Бегуноҳ бўлса, озод эт! — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун);

Унинг ҳаётидаги эркаклар — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Жиноят қидирув бўлимининг иш кунлари; Жиноят қидирув инспектори: — «ҲАМЗА» (кундуз ва кечқурун);

Она муҳаббати — С. РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

Изма-из — «ДРУЖБА» (12.00, 14.30, 17.30, 20.00);

ТОШКЕНТ ПАССАЖИРЛАР ТАШИШ АВТОТРАНСПОРТИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАСИ

Тошкент шаҳрида жойлашган олий ва ўрта махсус ўқув юртлари, шунингдек, ҳунар-техника билим юртлари билан студентларнинг автобусда юриш учун ойлик имтиёзли карточкаларини сотиш бўйича

ШАРТНОМАЛАР ТУЗИШГА КИРИШДИ

Студентлар карточкаларининг нархи бир ойга 2 сўм 50 тийин. Карточкалар олий ўқув юртлари, техникумлар ва ҳунар-техника билим юртларига пул ўтказиш йўли билан берилади.

Абонементларни сотиш бўйича шартномалар корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар билан 1974 йил 1 февралгача тузилди.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 31-уй, 337913, 331591

Ўзбекистон КП Тошкент область комитети ва область ижроия комитети «Садвинсовхоз» область трестининг кекса ходимларидан бири

Йўлдош Иброҳимович ИБРОҲИМОВнинг

узоқ давом этган бетобликдан сўнг вафот этганлигини чуқур қайғу билан маълум қилади ва марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон китоб савдоси бирлашмаси коллективи кадрлар бўйича инспектор С. А. Нажмиддиновга онаси

Хожия АБДАЗОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В36495. Редактор ўринбосарлари — В35885, В37916. Масъул секретарь — В34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936. Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786. Партия турмуши, ахборот ва спорт бўлимлари — В35811. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050. Совет қурилиши маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В3704[illegible]. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048. Эълонлар бўлими — В38142, Коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

А—2468. Индекс 64634. Р. 01133.